

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvos Diplomatinės Šešė St. Lozoraičio žodis, pasakytas per radiją NAUJŲJŲ METŲ PROGA

Brangūs Tautiečiai,
Vienas giliausiai gimtųjų atskiriems žmonėms ir tautos instinktų yra viltis. Ji yra ne tik vienas gyvybės požymis, bet taip pat gyvybę išlaikantis elementas. Naujesiems metams prasidedant, visus lietuvius, krašte ir užsieny, ypač jungia karšta viltis, kad mūsų tauta susilauks geresnės ateities, kad jos troškimas ir teisė atgauti savo valstybinę laisvę bei nepriklausomybę bus įvykdyti.

Nei laikas, nei kitas kas nepivalo to jausmo mūmose susilpninti. Žinoma, įvykių raida yra lėta, bet praėjusiais metais ji daugeliu atvejų buvo palanki Sovietų Sąjungos pavergtų tautų interesams.

Sovietams yra atsiradę žymni vadaus sunkumų, kurių jie jau seniai nebuvo turėję. Vadinamoji destalinizacija, kurią vykdo patys Stalino nusikaltimų bendrai, yra žaidimas ugnimi, galįs pasidaryti pavojingas Sovietų valdžios pastovumui ir komunistų partijos disciplinai. Sovietų Sąjungos darbininkų ir jaunuomenės tarpe yra pirmą pasireiškimo, liudijančių, kad laisvės idėja, nežiūrint visų bolševikinių priešpados priemonių, pradeda pasiekti ir pačią Rusiją. Lygiagrečiai tam vadaus fermentui pablogėjo Sovietų Sąjungos santykiai su užsieny. Pavergtų tautų laisvės troškimas, niekad neužgesęs nei Lietuvoje, nei kitose Sovietų užvaldytose valstybėse nuo Baltijos Jūros ligi Balkanų, ypač tragiškai pasireiškė Vengrijos sukilime prieš Sovietus ir jų pastatytą komunistų valdžią. Žveriskai malšindama vengrų sukilimą, Maskvos vyriausybė padarė ir sunkų nusikalstamą darbą, ir kvailią klaidą, nes pastatė prieš save Vakarų viešąją nuomonę. Tuo paty Sovietai sudavė smūgį vadinamajai koegzistencijai, kuriai nustatyti jie buvo padėję daug pastangų ir kuri neretai rasdavo gerą dirvą Vakaruose. Kruvinai Vengrijos įvykiai, be abejo, jimo, pažadino pasaulio sąžinę, su keldami ją prieš Sovietų Sąjungą ir priversdami Jungtinių Tautų organizaciją pasmerkti brutalų Sovietų įsikišimą į Vengrijos reikalus.

Toks yra trumpas praėjusių me-

tų balansas tais klausimais, kurie yra pirmoje eilėje svarbūs Lietuvos interesams. Tačiau kad ir kaip patenkinami būtų tam tikri tarptautiniai įvykiai, šiandien dar per anksti numatyti, ar jie ir toliau eis ta pačia Sovietų Sąjungai kenksminga kryptimi, ar bus vėl kuriam laikui pristabdyti kokių naujų atokričių į koegzistencijos iluzijas.

Toje Sovietams priešingoje atmosferoje, kuri yra dabar susidariusi pasaulyje, yra ir lietuvių tautos įnašas. Lietuva yra viena pirmiausių Sovietų smurto aukų, patyrusi agresiją, masinį terorą, deportavimus ir žudymus, padėjusi daug aukų ginkluotame pasipriešinime Sovietams. Bet kaip tik atsimenant tai ir turint prieš akis Vengrijos kraujopūdį, tenka susirūpinti, kad tautai krašte Sovietai nepadarytų naujų žaizdų, kad būtų vengiama žingsnių, kuriuos okupacinė valdžia panaudojusi kaip pretekstą tautai naikinti. Nes — Stalino arba Lenino vardu — tramdant kiekvieną laisvės pasireiškimą bolševikų žiaurumai nėra riboti.

Komunizmas siekia pavergti žmones pirmaisiais stengdamasis užmušti viltį jų širdyse ir žmoniškumą. Iš to seka, kad vienas būdų priešintis okupantui krašte yra išlaikyti viltį, kad Lietuvos laisvės valanda ateis, ir ūgdyti žmonių širdyse paprastus žmoniškumo jausmus, Lietuvos meilę, tikėjimą, pagarbą žmogui. Aš manau, jog šitokia moralinė rezistencija gali apsaugoti mūsų tautos tiek fizinę, tiek dvasinę gyvybę, ligi susidarys tinkamesnės sąlygos kitokiai kovai už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Lietuvos Diplomatinės tarnybos vardu aš reiškiu labai širdingus sveikinimus ir linkėjimus visiems lietuviams, krašte ir užsieny, ir ypač tiems, kurie Sovietų persekiojami kencia už Tėvynę.

Tik ji tau bus saldi paguoda,
tik ji tau bus širdy gyva,
balta baltųjų vyšnių sodus,
senolių žemė Lietuva.

Bern. Brazdžionis

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo: S. Varnys

UŽ TAIKĄ IR TEISINGUMĄ

Sausio 21 dieną Vašingtone buvo atšvęsta prez. Eisenhowerio antrosios inauguracijos šventė, kurioje prezidentas pasakė kalbą, skirtą Amerikos tautai ir visam pasauliui.

Prezidentas savo žodyje pabrėžė, kad jis ir toliau dirbs už taiką, tautų sugyvenimą ir teisingumą. Tarptautinis komunizmas, pabrėžė prezidentas, neleidžia nei Amerikai tęsti ramų gyvenimą. Jėgos, kurios yra padalinusios pasaulį, savo griaujamąjį darbą varo toliau, siekdamos išplėsti savo įtaką laisvuose kraštuose ir juos pajungti papildinimui savo galios.

Prezidentas priminė, kad komunistiniuose kraštuose paskutiniuoju metu yra pasireiškę eilė sukrėtimų. Budapeštas šiandien esąs daugiau nei miesto vardas, jis tapęs šviečiančiu simboliu apie žmogaus troškimą ir pastangas būti laisvu.

Prezidentas Eisenhoweris pasidžiaugęs puikiu ir visa kuo pertekusiu Amerikos ekonominiu gyvenimu, pažymėjo, kad šis kraštas neliks abejingu pagalbos reikalingų kraštų atžvilgiu: išsilaisvinimo ir geresnio gerbūvio pastangos Jungtinių Amerikos Valstybių visuomet ir visur bus remiamos pasirodus mokėti pilną kainą, kokios tik pareikalaua taika.

Prezidentas palinkėjo sėkmės sovietinėms tautoms, ir priminė, kad Amerika nebijo jų pažangos ekonominėje ir kultūrinėje srityje. Amerika tik niekumet nepritarianti sovietinei valdžiai, kuri varžo intelektualinę žmonių laisvę.

Ši prezidento Eisenhowerio kalba laisvajame pasaulyje buvo su tikta ryškiu pasitenkinimu, nes ji lyg ir patvirtino tas Jungtinių Amerikos Valstybių pastangas, kurios iki šiol buvo dedamos išlaikyti taiką, tarptautiniam bendradarbiavimui ir pavergtųjų išsilaisvinimui iš komunistinės priešpados.

RINKIMAI LENKIJOJE

Sausio 20 d. Lenkijoje vykusiose rinkimuose į Lenkijos seimą yra dalyvavę ypatingai didelis skaičius balsuotojų. Iš 17,5 milijonų asmenų, turėjusių teisę dalyvauti rinkimuose, balsavo apie

16 milijonų, kas sudaro 90%. Kaip ir reikėjo laukti, ir šiuose seimo rinkimuose daugumą laimėjo komunistiniai kandidatai. Jie seime sudarys apie du trečdaliu seimo narių — 459 asmenys. Kitas trečdalis seimo narių priklauso komunistų sąjūdžiui, pavyks kiek daugiau iškovoti Lenkijai laisvę nors ekonominėje ir kultūrinėje srityje, tai parodys netolima ateitis. Ligšiolinės pastangos tuos lūkesius lyg ir patvirtino, todėl ir paties Gomulko populiarumas lenkų tarpe šiandieną bus dar daugiau sustiprėjęs. Aišku, kad jis turėjo žymios įtakos ir praėjusiuose rinkimuose.

Ar Vladislouvi Gomulkai, vadovaujantiam nacionaliniam komunistų sąjūdžiui, pavyks kiek daugiau iškovoti Lenkijai laisvę nors ekonominėje ir kultūrinėje srityje, tai parodys netolima ateitis. Ligšiolinės pastangos tuos lūkesius lyg ir patvirtino, todėl ir paties Gomulko populiarumas lenkų tarpe šiandieną bus dar daugiau sustiprėjęs. Aišku, kad jis turėjo žymios įtakos ir praėjusiuose rinkimuose.

VIENAIP KALBA, KITAIP DARO

JAV Atominės Energijos Komisija praneša, kad šiomis dienomis Sovietai Sibire vėl išsprogdino atominę ar vandenilio bombą. Jos sprogstamoji galia yra buvusi žymiai didesnė, nei iki šiol Sovietų susprogdintų bombų. Šis sprogdinimas buvo penktasis nuo lapkričio 17 d. Atrodo, kad Sovietai bus pradėję naują atominę ir vandenilio bombų sprogdinimų seriją ir toje srityje yra pasiryžę pralenkti Jungtines Amerikos Valstybes.

Sovietai visomis savo propagandos priemonėmis šaukia pasauliui, kad jie yra prieš atominę ginklų naudojimą ir ruošinasi atominiam karui ir reikalauja, kad nuo atominę ginklų gamybos ir bandymų atsisakytų ir Jungtinės Amerikos Valstybės, tačiau praktikoje jie daro visai ką kitą: jie didžiausiu intensyvumu patys ruošiasi atominiam karui ir didina atominę bombų atsargas, kad atėjus tinkamam momentui galėtų iš pasalų smogti laisvajam pasauliui. Tai senas Sovietų klastos ir politinės apgaulės metodas. Ir vargas bus tiems, kurie ilgiau pasilikis nepastabūs ir iš Sovietų veiksmų nepasidarys atitinkamų išvadų.

KARIA SUKILIMO VADUS

Vengrijos karo lauko teismai dirba visu intensyvumu. Štai prieš keletą dienų Budapešto radijo pranešė, kad ten buvo nuteistas ir pakartas vyriausias paskutiniosios revoliucijos vadas Jozsef Dudas ir jo pirmasis pagalbininkas Jonas Szabo.

J. Dudas iš profesijos buvo inžinierius. Komunistams išgalėjus Vengrijoje jis pradėjo organizuoti pogrindį, išvystė žymų judėjimą prieš komunistų administraciją Vengrijoje. Už tai inž. Dudas buvo suimtas ir kalintas kalėjime ištisus penkis metus. Nustatytu terminu išsilaisvinęs iš kalėjimo savo pradėtojo darbo nenutraukė, bet dar su didesniu intensyvumu jį tęsė toliau, kuris pagaliau išsivystė į atvirą revoliuciją prieš krašto okupantus bolševikus.

Komunistų radijo praneša ir apie kitus revoliucijos organizacijos vadovus, kurie buvo nuteisti

DIENOS REIKALAI

Flirtas su lenkais

J. Žvainys

Pagal lenkų skelbiamas žinias ir leidžiamas brošiūras, laikraščius bei gaminamus žemėlapius. Vilnius ir Vilniaus kraštas visur žymimas, kaip Lenkijos žemių integralinė dalis. Šitas senas šovinistinis lenkų užsimojimas Lietuvos sostinės atžvilgiu, nesudaro ir negali sudaryti palankių sąlygų Lietuvai su Lenkija būti geruose kaimyniniuose santykiuose.

Seimo laikais prel. Staugaiciū bandymas nelegaliais keliais suartinti Lietuvą su Lenkija, o taip pat krikščionių demokratų padėtos pastangos užmigdyti Vilniaus bylą, bei pagaliau Katelbacho vaidmuo, kurio pasėkoje susilaukėme lenkų "ultimatumo", lietuvių patrijotą kaž kaip nupurto išgirdus apie kai kurių Vliko asmenų daromas pastangas suartėti su lenkų egzilais. Ne tik nupurto, bet ir jaudina lietuvių, naujai atveria žaizdas, tiek Lietuvoje veikusio lietuvių patrijoto, tiek ir Vilniaus krašte, tuo labiau, nes dėtos pastangos sužinoti, kas tuose pasitarimuose buvo kalbama, ligi šiai dienai liko be pasėkų. Ne tik liko be pasėkų, bet prieš pradedant prieš du metus su lenkais pasitarimus, buvo padaryta ir kita žala — suklaidinta lietuviškoji visuomenė, paskelbiant, būk p. Lozoraitis dedas pastargas atnaujinti su lenkais unijonius ryšius.

Šiandien ir vėl. Prieš pora mėnesių kai kurių opozicijos žmonių vestos kalbos, atnaujinant aną p. Lozoraičiui mestą kaltinimą, kėlė šių eilučių autoriui abejones, kas po šitų kalbų seks — nauja akcija prieš opoziciją ar naujas flirtas su lenkais. Pasirodo — flirtas su lenkais. Štai ką tuo reikalu pasako "Elto" Informacijos: 1956. XII. 3 d. lenkų iniciatyva turėtas informacinis pasitarimas su lenkų egzilinių veiksmių atstovais. Iš lietuvių pusės dalyvavo prof. J. Kaminskas, V. Sidzikauskas ir dr. A. Trimakas, iš lenkų — A. Ciolkoc (atvykęs iš Londono), B. Wierzbianski, B. Biega ir F. Gadowski, atstovavę Lenkų Radai

ir drauge su J. Dudas pakarti. — Tačiau šimtai tokio paties likimo susilaukusių kovotojų tebėra laikoma paslaptyste. Komunistams nėra patogiu apie juos kalbėti, nes daugelis iš jų buvo Vengrijos fabričių darbininkai ir šiaip eiliniai valstiečiai.

KOMUNISTINĖ ORGANIZACIJA

JAV Kongreso priešamerikinės veiklos tyrimo komisija pagaliau padarė nuosprendį ir įtraukė į atitinkamą sąrašą ir Amerikos Progresistų partiją, kuri yra atžymiama, kaip prokomunistinė organizacija. 1948 m. Progresistų partija buvo išstaciūsi kandidatu į prezidentus JAV pagarsėjusį Sovietų politikos šalininką Henry Wallace, savu laiku buvusių viceprezidentų ir žemės ūkio ir prekybos sekretorių.

Tos pačios Komisijos pranešimu, Amerikoje veikia 469 antivalstybinės organizacijos, kurios išleidžia 80 periodinių leidinių. Paskutiniuoju tokiu leidiniu įtrauktas žurnalas "Jewish Life" (Žydų gyvenimas).

Londono, kurios atstovybė yra New Yorke. A. Ciolkoc yra tos Rados egzekutyvo pirmininkas. — Tai buvo pirmas toks bendro informacinio pobūdžio pasitarimas po dviejų metų, ypač apie paskutinius įvykius Lenkijoje. Kitas pasitarimas, kaip E. informuojama iš New Yorke, numatytas sausio viduryje (E)".

Išidėmėtina, kad šita informacija yra tilpusi Eltos Informacijų gruodžio 15 d. numeryje, o redakcijos pasiekė su Eltos Informacijų gruodžio 31 dienos numeriu sausio 19 dieną. Vadinasi po to, kaip faktiniai buvo prasidėję su lenkų egzilais antrasis pasitarimas. Gaudasi išpūdis, kad Eltos Informacijų gruodžio 15 d. numeris buvo specialiai dėl šios priežasties neįsiuntinėtus, nes matyt buvo baimintis, kad suinteresuotieji šiuo flirtu nesužinotų kur pasitarimai vyksta ir, kad būtų sunkiau išaiškinti, kas juose buvo kalbėta.

Jei šitoki pasitarimą su lenkais būtų vedęs p. St. Lozoraitis, tai vlikinės spaudos jau seniai būtų apšauktas ne tik unijonistas, bet ir krašto išdaviku, o kada tai daro vlikininkai, tai ne tik visa spauda, su plepiosioms Naujienoms tyli, bet, kaip Vliko narys ir Vilniaus krašto lietuvių Sąjunga nustojo žado. Ir čia išskyla klausimai: nejaugi lenkai savo laiku atplėšę nuo Lietuvos jos sostinę Vilnių ir Vilniaus kraštą, atsisako nuo jo? Nejaugi jie, vietoje seniau planuoto visos Lietuvos užgrobito, pasiryžo ją patys atstatyti?

Turint galvoje gan stipriai besilaikančią Lenkiją prieš sovietus ir galimus netolimoje ateityje pasiekimus ne tik vidurio, bet ir rytų Europoje, bei prisimenant netolimą dar tą praeti, šitas flirtas su lenkais laikytinas nelabai maloniu.

Vasario 16-joj

Čikagos Lietuvių Taryba, vadovaujama energingo pirmininko Teodoro Blinstrubo, deda visas pastangas, kad šiu metų Vasario 16 d. minėjimas būtų visais atžvilgiais skirtingas nuo anksčiau buvusių. Stengiamasi sudaryti trupmeną, svarią programą, kad minėjimas nebūtų varginantis, bet dvasiškai nuteikiantis.

Vienu tokių programos sustiprinimo žygių buvo — senatoriaus William Knowland pakvietimas. O jo sutikimą reikia laikyti labai dideliu laimėjimu. — Senatorius William Knowland yra visiems gerai pažįstamas, kaip viena didžiųjų Amerikos politikos asmenų. Jis daug kartų yra drąsiai pasisakęs prieš grobuonišką sovietų politiką. Neseniai laikraščiai paskelbė, kad sen. William Knowland pareiškė, jog jis nebekandidatuos sekančiam terminui į senatą. Nors jis to ir nesakė, bet visi mano, kad tai yra ženklas, kad sen. William Knowland rengiasi kandidatuoti į Amerikos prezidentus sekančių rinkimų metu. Tai gali būti, kad Čikagos lietuvių savo tarpe turės būsimąjį Amerikos prezidentą.

Taip pat programoje dalyvaus du stipriausi Čikagos chorai: Dalnavos Ansamblis ir Vyrų Choras. V. V.

Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerija Nepriklausomybės laikais

IŠ ČIKAGOS PER AUKSINIUS VARTUS

Jurgis Voldemaras

Beveik prieš devynius metus New Yorko uostas įplaukė transportinis laivas Marine Jumper. Buvo šiltas balandžio mėn. vakaras ir margaspalvė Europos krantų apšvieta, moterų ir vaikų minia, išsiriškiavo ant denio. Krante degė šviesos, skraidė automobilių prožektoriai, dangų parėmę dunknojo dangoraizijų siluetai... Ant denio išėjimo pasipuošę šventiškai, nors į krantą lipsime tik sekantį rytą. Moterų čemodanuose paslėpė iš antklodžių siūtas keles, vyrų apsikuto, apsisvalė biretes ir suglamžytas skrybėles. Nerimdami šokinėjo ir klykė vaikai: izraelių, lenkų, lietuvių, ukrainiečių. Į dangų iškėlus žibintą Laisvės Statulą — "Duokite man savo pavargusius ir vargšus..." — nesistebėjo mus išvydusi, nes jau daug, daug į mus panašių pro ją praplaukė.

Pro ją plaukė caro ir kaizerio kariuomenės pabūgę jaunuoliai; plaukė ariai, italai ir lietuviai "uždirbti dolerių ir grįžti ponais namo". Plaukė persekiojami už kovas dėl laisvės...

Tą vakarą ant denio stovėdami daugiau galvojome apie tai, ką rasime, nei apie tai, ką palikome. Štai tenai krante automobiliais važinėja turtingi biznieriiai, milijonierių dukros, gangsteriai. O mes atplaukėme pliki, kaip tilvikai. Tik kaip didžiulį turta, ant kritinių pasikabinę, abiem rankom saugojom leidos aparatus.

Bet tikrai nužeminti ir nužmoginti pasijutome sekančią dieną, kai mūsų žvilgsniai paklydo didmiesčio prabangos: turtingose vitrinose, keistuose moterų apdaruose, blizgčiose mašinos... Ant žieminių paltų prisėgę N.C.W.C. ženklukus, šilome pavasario kaitroje, tempė aplūžiusius čemodanus, klausėmės, dažniausiai nesuprasdami, jauno palydovo nurodymų. Atrodė, jog visi į mus žiūri, kaip į mėnulio atskridusius.

Grinoriai, grinoriai, grinoriai... Grinoriais buvome atvykę į lietuvišką Čikagą. Bet čia greit pajutome, jog esame savi tarp savųjų. "Ir mes buvom grinoriais", sakė mums lietuviai, vaišindami ir

brukdami į kišenės dolerius. Kalboms ir pasakojimams nebuvo galo. Patys ligi ašarų susigraudinę, gaudinome kitus. Mes buvome pirmieji pokariniai pionieriai, neseniai atvykę iš tų vietų, kurias jie seniai apleido. Dipukais tada mus niekas nevadino. Iš viso Čikagoje buvo gal koks šimtas naujųjų ateivių, kuriuos senieji sūtioko išskėstomis rankomis.

Mūsų įkandin sekė kiti, ir dar kiti. Tai vis tie laimingieji, kurie iš tėtų ir dėdžių gavo efidevitus ir greitai perėjo visokius skrininčius ir komisijas. Pradėjome organizuotis. Parengiuose pradėjo rodytis pirmosios žvaigždės: solistai Gorinaš, Eidriukaiš, Bražys. Stasys Pilka nerimo be teatro, ir neesant profesionalams, "ėjo į kryžkeles, ir ką rado, šaukė". Pirmasis Pilkos trupės pasirodymas buvo padėkos dienoje, šv. Kryžiaus parapijos salėje. Vaidinome latvio autorius komediją "Kotrynos nuodėmės". Gerai buvo vaidinti, nes nebuvo nei kritikų, nei konkurentų.

Manau, jog daugelis iš mūsų "pionierių" sutiks su manimi, jog anos dienos, be automobilių, namų, kailinių paltų, buvo tikrai smagios ir malonios. Europą apleidome sugriautą, išvargintą, dar kvėpuojančią tik ką praužusiu karu. Reikalavimai, pretenzijos ir lenktynės už dolerį prasidėjo vėliau.

Nuo tos dienos, kada mes pamovojome Laisvės Statulą, praėjo nemažai laiko. Vėliau pro ją praplaukė šimtai tūkstančių į mus panašių, bet jau ne grinorių, o dipukų. Nevienas iš jų savo gyvenimo kelią jau užbaigė Kazimirinėse. Kiti "prasimušė", tapo biznieriiais, susikrovė dolerių. Treti — savo svajones palaidojo fabriku dūmuose.

Dabar pro tą pačią statulą plaukia vengrų kovotojai. Jie pakrikštyti pabėgėlių vardu, kurio mums nenorėjo duoti ir kurio mes patys kratėmės. Mes bandėme save įtikinti, jog mes tremtiniai, ištremti į Ameriką susikrauti dolerių, išauginti lietuviškai nekalbančius vaikus, ir patys paskęsti nesibaigiančiose rietenose!

Lietuvių Tautinių Šokių Šventė

Pirmosios Amerikos ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių Šventės Komiteto PRANEŠIMAS

1. Pirmoji Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė rengiama Čikagoje 1957 m. birželio mėn. 30 d. Šventės tikslas — skleisti lietuviškosios kultūros apraiškas ir parodyti lietuvių tautinių šokių grožį ir savitumą saviešiams ir kitataučiams.

2. Šventė rengiama Lietuvių Bendruomenės Čikagos Apygardos Valdybos, JAV ir Kanados Liet. Bendruomenių vardu. Šventės rengimui sudarytas komitetas: — Bruno Shotas — pirmininkas; Juozas Kreivėnas, teisėjas Alfonsas Wells ir Jonas Jasaitis — vicepirmininkai, Antanas Gintneris — išdininkas, Stasys Daunys — generalinis sekretorius, Albina Poškienė ir Agnė Jasaitienė — sekretorės, Justas Kudirka ir Eugenijus Bartkus — nariai. L. B. Čikagos apygardos valdybą atstovauja Jonas Jasaitis.

3. Repertuaro komisiją sudaro: Juzė Vaičiūnienė, Halina Radauskienė, Irena Šilingienė, Bronė Jarmekienė ir Bruno Shotas.

4. Čikagos lietuvių parapijinės mokyklos pasirodys su savo atskira programa, kurią tvarko komiteto vicepirmininkas J. Kreivėnas.

5. Lietuvių tautinių šokių suvienodinimui ir suderinimui Čikagoje sudaryta speciali tautinių šokių grupė, kurios šokiai bus nufilmuoti ir filmos išsiuntinotos visoms lietuvių tautinių šokių grupėms, įsiregistruavusioms dalyvauti Pirmoje Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventėje.

6. Repertuaro komisija Pirmajai lietuvių tautinių šokių šventei

sudarė tokią programą: Vyrų šokiai: Oželis, Zygūnas, Mikutis. Moterų šokiai: Kepurnė, Sadutė, Blezdingė. Bendri šokiai: Rugučiai, Šustas, Malūnas, Senių tryptinis (polka), Kalvelis, Lėtinas, Tryptinis, Kubilas, Jonkelis. Repertuaras dar gali būti papildytas.

7. Jei kelios tautinių šokių grupės norėtų atskirai pasirodyti, joms leidžiama, bet šokiai negali būti paimti iš bendrojo repertuaro.

8. Visos įsiregistruavusios šventėje dalyvauti tautinių šokių grupės tuojau praneša vadovo pavardę ir adresą. Kadangi dauguma šokių paimta iš J. Lingio tautinių šokių vadovo, ši knyga siunčiama visoms įsiregistruavusioms tautinių šokių grupėms. Vadovo neturinčios grupės kreipiasi į komitetą šiuo adresu: Jonas Jasaitis, 4430 So. Campbell Ave., Chicago, Illinois.

9. Komitetas skelbia, jog nėra vėlu tautinių šokių šventei užsiregistruoti ir naujoms grupėms. Registracija reikia atlikti galimai greičiau 8-ame punkte minėtu J. Jasaitio adresu.

10. Tenelieka nei vienos lietuvių tautinių šokių grupės, nedalyvaujančios šventėje. Tebūna Pirmoji Amerikos ir Kanados tautinių šokių šventė visuotinė!

JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės komitetas.

Pakelkim spaudos lygį

J. Masionis

Spauda yra didelis ir galingas ginklas. Jis yra ne tik gyvenimo įvykių fiksuotojas, bet dažnai jo formuotoja ir, net kūrėja. Tas reiškia, kad ji yra ne individo dvasinės būsenos veidrodys, bet ir ateities atošvaitė.

Palyginę pavergtosios Lietuvos spauda, su prieškarine, Nepriklausomybės laikų spauda, pastebime, kad šių dienų Lietuvos spauda, o ypač periodinė, yra gana blanki ir skurdi. Ir ji kitokia būti negali, nes ten ir pasilikusių pats gyvenimas yra blankus ir skurdus. Bet keista, kad šitas lietuviškosios spaudos regresas gana ryškiai atspindi ir tremties spaudoje, sakysim, kad ir čia Amerikoje, nors čia žmonių gyvenimas lig šiol nebuvo skurdus. Kodėl? Ne vien dėl blogų ekonominių sąlygų spauda skursta, bet ir dėl dvasinio — idejinio susilpnėjimo.

Jei Laisvoje Lietuvoje tik višiškas nemokąs galėjo pasakyti, kad idėjos nėra, tai šiandien pabūgę ir kartoją nevienas ir tariamų inteligentų. Tai biurai rakštis silpninti ne tik periodinę, bet ir neperiodinę spaudą. Pereitais metais skelbtas Lietuvių Bendruomenės spaudos vėjus, dėl pasišventusių knygnešiu trūkumo ir silpno lietuviškos visuomenės atsinešimo, praėjo blankokai. Nepriklausomybės Talkos pirmininko V. Rasteno padaryta sugestija, kad bent Talkoje dalyvaujančios grupės turėtų spaudą palaikyti, likosi kaž kaip nepastebėta, nes niekas neįsijaušė šios minties ne tik paryškinti, bet net ir pakartoti. Nejaugi, visa tai buvo daroma tam, kad užpildžius ir taip brangius spaudos puslapius? Ne! Yra gyvas ir degantis reikalas susirūpinti spaudos likimu. Jei ir toliau taip eis, kaip dabar einama, tai visa mūsų spauda arba turės likviduotis, arba pereiti į grynai komercines kalkuliacijas ir nustoti lietuviško veido.

Be pastebimo idejinio smukimo, lietuviškoji spauda kentė ir tebekečia partijų jai daromas žaidzas. "Isteigimas" prie Bonos Vyriausybės Lietuvos "Atstovybės", p. St. Lozoraičio apšmeižimas, padarant jį Lietuvos — Lenkijos unijos įkvėpėju tik tam, kad paslėpus savas derybas, vedamas su lenkų egzilaiš, "sutvarkyti" Lietuvos užsienio pasų reikalą Italijoje, apskelbti, kad voldemarininkai emė pinigūs iš Hitlerinės Vokietijos tik tam, kad po tais kalčiniais paslėpus savuosius ir visiška eilė kitų "reikalukų", neprisdėjo prie lietuviškos spaudos ūgdymo. Ją žudė ir tebežudo. Lietuviškos spaudos vertė tapo nuvertinta iki 1926 m. lapkričio mėn. lygio.

Turint visa tai prieš akis, netenka nei vienam leidėjui pasigirti per dideliu skaitytųjų skaitulingu, o taip pat ir esamų skaitytųjų pareigumu — laiku atsiskaityti už gautuosius leidinius. Prašo — siunti kreditan, paragini užsimokėti — tyli, o pabandyti siuntinėjamų nutraukti, kartais ne tik neatsilygina, bet dar surandą būdų ir iškoloti. Gerai, jei tokių skaitytųjų pasitaiko tik vienas kitas, bet jei susidaro šimtai ir tūkstančiai, tai jau dezorganizacinis darbas, nuo kurio kenčia ne tik atsiskaitytųjų nesąmoningai vilkiną, bet ir idealistai, spaudos mylėtojai — sąžiningieji prenumeratoriai. Šia pačia proga ir kaip tik šioje vietoje tenka pasakyti dar daugiau. Yra pastebėta "tariamųjų" spaudos "mylėtojų", kurie nuo vieno leidėjo šoka prie kito ir išdavoje nei vienam neapmoka, nors visą laiką vaizduoja šviesuoli.

Bendroje išdavoje poršasi mintis — šaukti lietuviškosios spaudos vairuotojų ir artimesniųjų bendradarbių konferenciją: a) susidariusiems nesklaidumams išlyginti, b) aptarti kovos priemones su spaudos vagimis ir c) paieškoti bendrai vėgus kelių, kaip pakelti lietuviškosios spaudos lygį.

EILERAŠČIAI

Paulius Jurkus

Sukas laužo dūmai

(Iš baladės)

Kurgi tu, Rūtele,
Galva nešukuota?
Tau dvariškaiai kelia
Gėdulingą puotą.

Plyšta jau statinės,
Varvina degutą —
Tarp pilies auksinės
Tavo lyg nebūta.

Tartum pasiklydus
Užėjai čia naktį, —
Nūn tarnai išdidūs
Ima laužą degti.

Ji į tolį žvelgia, —
Debesėlis šilko,
Girios susitelkę
Šventą žemę smilko...

Dar toliau už upių
Jos laukai giminės.
Šlama įsisupe
Varpos sidabrinės.

Žeme, tėviškėle,
Nesulauksi sesės, —
Vartelius užkėlė
Vakaras prigėses.

Prie tavęs spindėsiu,
Žvaigždele atklydus, —
Kelsis iš griuvėsių
Tavo rūmai didūs.

Viešpatie galybių,
Kurs mane sutvėrei,
O suteik stiprybių
Tavo lauko svėrei.

Stiprink mano ryžtą,
Lūpas surakinti,
Į namus tegrįžta
Juodvarniai laimingi!

Tu mane sukrovei
Lyg ramunės žiedą,
Tegu tavo šlovei
Mano laužas gieda.

O ugnie, sesute,
Tyliai pasikelki,
Būki man gerutė —
Peiliais nesugelki.

Jau ugnelė trata —
Jos galva nusvyra,
Spiečiasi į ratą
Tūkstantinė vyrų...

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vietininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3-4 savaitės. Turinys gyvas, idomas, nušviečia ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Pliustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cent.

Užsisakyti galima šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva", 911 W. 32 St., Chicago 8, Ill.

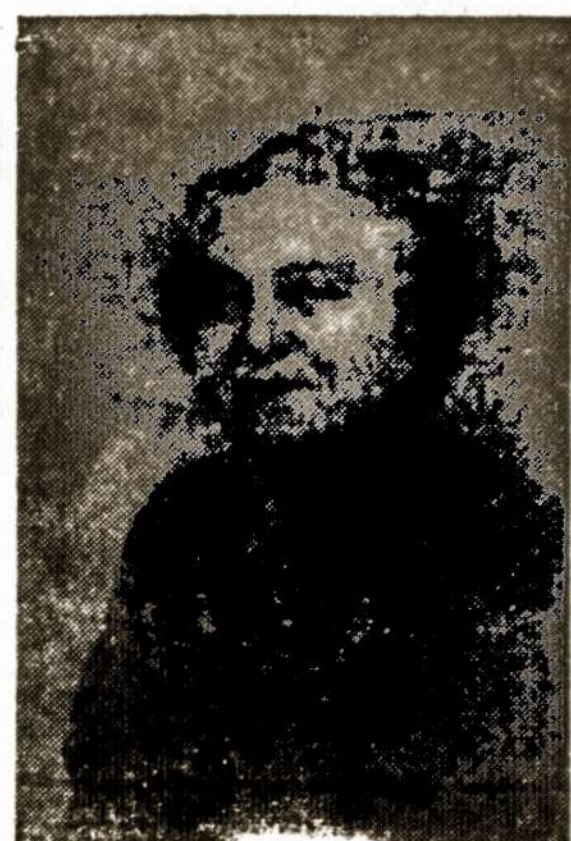

Skaitydami KARI būsite gerai informuoti apie pasaulinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos, retais paveikslais iliustruotų Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Kiekvienam žmogui yra duota laimės taurė, kas dorai ir rūpestingai gyvena, užtenka visam savo amžiui. Girtybės ir kitų papročių vergas ir mirdamas palieka tą laimės taurę neišnaudojęs.

Vysk. A. Baranaukas

Aktorė — režisierė
Z. Arlauskaitė — Mikšienė

LIETUVIŲ MENO PARODOS KOLORADE

Lietuvių Dailės Institutas yra pakviestas suruošti tris meno parodas University of Colorado, Denver (Boulder), galerijoje.

Pirmoji, lietuvių liaudies meno paroda, bus š. m. vasario 5-19 d.; ją sudarys liaudies skulptūros, architektūros, medžio raizinių ir kryžių bei kopytelių autentiškos nuotraukos ir audinių originalai. Antroji paroda reprezentuos mūsų grafiką ir bus atidaryta vasario 19 d. — kovo 5 d.

Trečioji skirta tapybai, skulptūrai, keramikai. Ji bus kovo 5-19 dienomis.

Šias parodas globoja Lietuvos valstybės konsulas — dr. Petras Daužvardis.

Ketvirtąją, apžvalginę, parodą, Lietuvių Dailės Institutas yra numatęs suruošti šį pavasarį Čikagoje. Šioje parodoje bus reprezentuojamos visos dailės šakos.

Lietuvių Dailės Institutas šįmet švenčia savo organizacijos dešimtmetį.

Detroito Žinios

VYTAUTO ALANTO PREMJERA DETROITE

Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, vadovaujamas aktorės Z. Arlauskaitės-Mikšienės, 1957 m. vasario mėn. 2 d. 7 val. vakaro, Didžiojoje Ukrainiečių salėje (Martin-Michigan kampe), stato Vytauto Alanto 3-jų veiksmų komediją: "Šiapus Uždangos". Kas matė ankstyvesnius Vytauto Alanto veikalus ir jais žavėjosi, tas naujuoju jo veikalu bus dar daugiau nustebintas, nes jis ar tik nebus lig šiol Vytauto Alanto parašytų veikalų žvaigždė. Patrauklus, intriguojantis, sąmojingas, o juokas... Juoko iki ašarų!

Po vaidinimo šokiai grojant žaviai muzikai.

Bufetą tvarko ir jam vadovauja, nepašalinto pasišventimo lietuvių bei Detroito skruzdės p.p. So-deikai.

Pelnas skiriamas Vasario 16 Gimnazijai. Rengia Lietuvių Rezistencines Santarvės Detroito skyrius, kuris, jautrios lietuvių visuomenės padedamas, sugebėjo gimnazijos reikalams paskirti per 1000 dol. ir tiek pat mokinės Iru-tės Janušaitytės išlaikymui.

Rengėjai laukia gausių svečių iš Detroito ir apylinkių, vildamiesi, kad visų lietuvių dalyvavimas palengvins sunkią Vasario 16 gimnazijos, vadovybės, mokytojų ir mokinių būvį. Taip pat lygiagrečiai laukia įvertinimo ir Dramos mėgėjų Sambūris, idėjas tiek širdies ir paukojusių poilsio valandas, veikalą berepetuojant, kad tik gimnazija gyventų.

L. R. S. Detroito Skyrius

GENERALINJO LIETUVOS KONSULO NEW YORKE Ieškojimų reikalu PRANEŠIMAS

Generaliniame Lietuvos Konsulate New Yorke yra telkiami asmenų ieškojimai, kuriuos gauna Lietuvos Pasiuntinybė ir Konsulatai Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Tie ieškojimai vykdomi tiek skelbimas spaudoje, tiek pasinaudojant antrašais, esamais Generalinio Konsulato kartotekoje.

Kad ieškojimų darbas, kuris šiuo metu yra ypatingai padidėjęs, galėtų būti sėkmingiau ir skubiau vykdomas, yra numatyta kiek galint verstis be skelbimų spaudoje, kurie iš viso yra vengtini daugeliui sumetimų; o labiau remtis turimaisiais Generaliniame Konsulate antrašais.

Todėl visi lietuviai, kuriame krašte ir kaip seniai jie bebūtų apsigyvenę, ypatingai gi tie, kurie iki šiol dar neturi ryšio su savo artimaisiais ir mano, kad galės būti jų ieškomi, yra prašomi siųsti savo antrašus ir trumpas žinias apie save ir šeimą (ištekėjusios moterims nurodant ir mergautines pavardes) šiuo adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82 Street
New York 24, N. Y.

Ryšium su tuo primenama, kad iš seniau tebeveikia įpareigojimas Lietuvos piliečiams, išvykusiems į užsienius, registruotis Lietuvos Pasiuntinybėse ir Konsulatuose. Todėl per spaudą ir nebuvo iki šiol, ir nebus atleisti, ieškomi tie Lietuvos piliečiai, kurie išvyko iš Lietuvos II-jo Pasaulinio Karo (1939-1945 m.) pasėkoje, ir apsigyveno Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tokių asmenų ieškant, jiems bus apie tai pranešama tik turimaisiais antrašais.

Esamieji Generaliniame Konsulate ir gaunamieji antrašai buvo ir bus įmanomai saugiai laikomi.

Ieškotojams — paklausėjams naujai įsikūrusiųjų, t. y. tremtinių, antrašai nebus teikiami, jei tam nebus ieškomojų asmenų įsakmaus sutikimo. Tokį sutikimą ar nesutikimą, prašoma pareikšti atsiunčiant antrašą, ar atsiliepiant į ieškojimą.

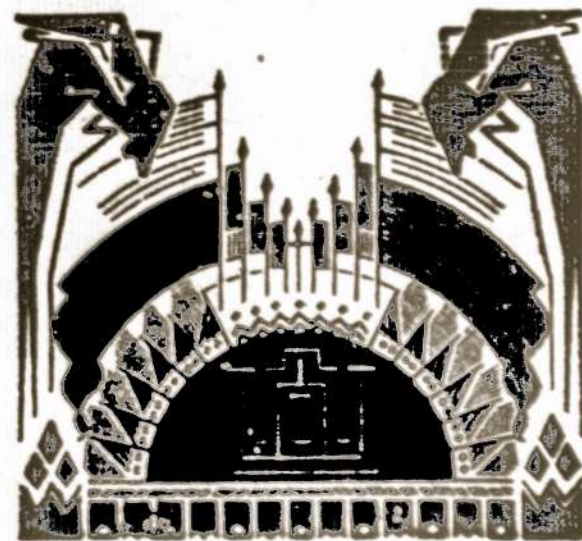
Ieškomiesiems asmenims bus pranešamas ieškotojo — paklauso šėjo antrašas. Visi besikreipiantieji į Generalinį Konsulatą ieškotojai bus tuo pačiu laikomi su tuo sutinka.

Atsižvelgiant į šiuometines sąlygas, besikreipiantieji su ieškojimais yra atleidžiami nuo prideramo konsularinio mokesčio. Tačiau ieškojimų vykdymas sudaro stambias ir sunkias nepakeliamas pašto ir siuntinės išlaidas. Todėl visi besikreipiantieji su ieškojimais, ar jais kitaip pasinaudojusieji, kurie tik gali, o taip pat ir visi tie, kurie kada seniau kreipėsi, yra prašomi toms išlaidoms atsiųsti vieną dolerį, arba atitinkamą sumą kitų kraštų pinigais ar tarptautiniais pašto kuponais (International Reply Coupon), gaunamais pašto įstaigose.

Susikaupus dideliame ieškojimų kiekiui, nėra galima norimu greitumu atsiliepti visiems, kurie kreipėsi. Tatai bus padaryta kai tik bus įmanoma, iš eilės atsiliepiant, ar pranešant ieškojimo išdavas.

Šia proga, lietuviškajai spaudai, jau per eilę metų talpinusiai be atsiliepiamo ieškomojų asmenų sąrašus, čia yra reikiama gili padėka tiek konsularinių Lietuvos įstaigų, tiek ir visų lietuvių, kurie tuo keliu yra susiradę savo artimuosius.

New Yorkas.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis. Metams — 450; pusel metų —
Redaguoja Redakcine Komitija. re-2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Straipsnius ir korespondencijas re-2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
daktas taisy ir taipina savo nuodiu-
ra. Nesnaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus. Subscription per year — \$450;
6 months — \$250; 10 c. per copy.

Iš praeities semkimes stiprybe

Prieš šventes, gruodžio mėn. 2 d. Los Angeles ramūnėnai minejo Lietuvos kariuomenės 38-ųjų metų sukaktį. Pagrindiniu punktu buvo paskaita — prisiminimai iš netolimos praeities, kurią skaitė komp. J. Bertulis. Įdomesnes paskaitos mintis ir išskellame.

1918 m. vasario 16 d. Lietuva paskelbta nepriklausoma valstybe. Kai kas galvojo, kad betruksta tik pripažintų užsienis ir jau visi trak tuos ir užmegs santykius, kaip su nepriklausoma valstybe. Bet aplinkybių realūs faktai tokiems optimistams prartyne akis, kad per naiviai buvo galvota. Juk Lietuvoje tebeviešpatavo okupacinė vokiečių valdžia, kuri apie Lietuvos nepriklausomybę ir užsimiti neleidė. O vėl iš visų pusių bermon- tininkai, bolševikai ir lenkai, tarsi vilkai tykojo tą jauną, bet apetingą valstybę prartyti. Negana to, krašto viduje siautė lietuvių bolševikai ir POW-iaiki ruošėsi Lietuvą išsprogdinti iš vidaus. Paskėje ir tie, kurie manė, kad Lietuva kariuomenė iš viso nėra reikalinga, labai klydo. Laisvė turi būti iškovota tik savo tautiečių jėga. Šią mintį ypač griežtai palaikė lietuvių karininkai, kurie buvo susibūrę Vilniuje ir kūrė valstybės saugumą, be to, ir frontą buvo gerai pažinę. Dėka jų spaudimui, 1918. XI. 23 d. buvo paskelbtas antrasis Nepriklausomybės svarbusis aktas, tai Pirmasis Kariuomenės įsakymas. Juomi buvo šaukiami savanoriai prie ginklo.

Nei didžiausias optimistas nesitikėjo tokio jaunuolių antplūdžio į nurodytus susirinkimų punktus. Kaimo jaunuoliai tautinės dvasios įžiebtai: basi, klumpėti, naginėti vyrai nepaprasta drąsa mums laisvę iškovoję. Tuomet pasaulis nebegalėjo nepripažinti Lietuvos de jure. Amerika pirmiausia pripažino be jokių sąlygų.

Deja, toje mūsų sielai mieloje tėviškėje mes vos 26 metus teurėjome laimės gyventi laisvai.

Toliau paskaitininkas perbėgo išsąsą metų grandinę ir suminėjo daug įvykių iš nepriklausomybės kovų, kur lietuvių savanoriai gana vargingose sąlygose ryžtingai kovėsi ir laimėjo. Palietė Gedimino, Vytauto Didžiojo laikus ir Lietuvos teritorialinį plėtimąsi. Įdomiausias užbaigos žodis, kuris buvo tiesus, atviras ir neglostantis.

"Po šių trumpų prisiminimų matote, kad jėgai lenkėsi visi, mes kirtomės su lenkais dėl Vilniaus. Byla buvo iškelta net Haagose Tribunole. Lietuvos ministeris pirmas užsispyręs gynė mūsų teises į Vilnių. Savo įtikinančiais argumentais, berods, visus Tribunolo narius patraukė į savo pusę. Bet, kai reikėjo išvesti galutinį sprendimą balsuojant, nuo mūsų nukrypo.

Po posėdžio teismo salėje sėdinti publika ir patys teisėjai labai stebėjosi, kad tokio mažo ūgio žmogutis, o taip atkakliai kirtosi su didžiais. Ir kai teisėjų buvo privačiai užklausta, kodėl lietuviams nepareikštos griežtos teises į jų sostinę Vilnių, vienas iš jų būk atsakęs: "Matote, Lietuvos yra teisėtumas, o Lenkijos galia".

Iš to galime padaryti išvadą, kad jei mes savo jėgas netaupysime, nekondensuosime, bet skaldysime, kaip iki šiol, jei mūsų tarpe darysime prarają, net dėl menkaver- tės ambicijos principų, mes būsime

tarsi popierinė dėžė, kuri atrodo išoriniai didoka, bet faktinai ji tuš čia. Vos spėjus tą dėžę atidaryti, kiekvienas pastebės, kiek ji yra verta.

Nepriklausomybės kūrimosi metu visokių rūšių kovotojai spietėsi po viena vėliava, nežiūrint kokių pažiūrų bebūtų. Ir susidarė jėga. Šiandien išveivijoje bei tremtyje, kada mes turime ypatingai stengtis susicementuoti, kokie reiškiniai mus lydi? **ŠLYKŠTYNĖ!** — Kokį laikraštį beapaimtumėm, visai skaito sau už garbę ar nuopelnus vienas kita šmeižti. Nejučiomis išsprūsta klausimas — "O kurgi liko mūsų taurioji, kilnioji, grynoji Tėvynės meilė?" Nejaugi ir mes imsimė Liudviko XIV pasakį pasisavinti, kad valstybė yra Aš? Kodėl mes kitam norime primesti savo pažiūras? Mes imame daryti kokius tai pirklius: savigarbos ambicijos nebeturime, svarbiausias tikslas užimti aukštesnę poziciją, kokia kaina tai bereikėtų ją pirkti. Kai kas pasirengęs per savo brolių lavonus kopti, kad tik tiktai savo užgaidas patenkintum. Perskaitęs tokių šmeižtų "skanėsius", iš apmaudos ir pykčio laikraštį su drakais ir sviedė į krepšį. Mes patys tarsi gaidžiai pašėmė, o kiti iš to naudojami.

Mūsų kariai iki šiol išsilaikė toliau nuo politinių rietenų. Pažiūrės jiems nesvarbu. Ta linija sten- giama vesti ir toliau. Kariai nen- gas tautos žudikai, tai prašoma juos į tą liniją ir nevesti. Už mūsų guduolių pešynes tarp savęs, mūsų anūkai, o ypač mūsų istorija, gali mums labai ir labai karčių priekaištų ir net rykščių paruošti. Mes didžiuojamės mūsų protėviai, o kodėl mūsų vaikai ir anū- kai prieš savuosius ir kitataučius turės raudonuoti?

Stebint iš šono ir lyginant su mūsų kaimynais ir kitas mažas valstybes, — pastebimas kažkoks šurkštumas mūsų paėlguose. — Smulkmenose paskestame, bet pra leidžiam labai vertingus dalykus. Kažkaip išlenda mūsų senolių ken- tės baudžiamos antspaudas ne tik poelgiuose, bet ir veiksmuose.

Neseniai Čikagoje buvo stud. suvažiavimas. Kad nušviesti visuomenė studentų veiklą, buvo pakviesti net 26 lietuvių spaudos atstovai. Bet — atvyko tik 4 ir 2 buvo įgaloti iš pačių studentų, kurie ir be to savo veiklą žino. — Tad taip reaguoją mūsų visuome- nė ir nepartinį studentų suvažiavi- mą. O kas duoda tautai galingos dvasios impulsą, ar ne studentai?

Lapkričio 25 d. Los Angeles vengrai surengė priešbolševikinę demonstraciją. Buvo pakviesti ir lietuvių. Visų tautų grupės atėjo su vėliavomis, tautiniais drabu- žiais, plakatais, iškilmingai organi- zuoti. O lietuvių ką padarė? Jei rengėjai viešai nebūtų pasakę, kad yra ir lietuvių, visai niekas nebūtų ir pastebėję. Mes pykstame, kad mūsų parengimų negerbia ir neatsilanko, o ką mes darome?

Dažnas pasireiškimas yra mūsų tarpe peikti, jei kas iš mūsų pradeda veikti. Dar būnant Lie- tuvoje iš Varšuvos radijo teko iš- girsti stebėtiną žinią. Ten apibūdi- no menininkus ir jų tarpe — mūsų kompozitorių Jeronimą Kačinską. Radijo sakė, kad Kačinską įvertina visas pasaulis, tikslai ne pati Lietuva.

Štai vėl vienas pavyzdys. Ven- grų vyriausybės galva Ferenc Na- gy (ne komunistinės Imgre Nagy) norėjo sueti i kontaktą su sukile- liais, matomai tam, kad parėmus valstybės vairą. Sukilėliai gi griež- tai pasakė: "Ne! Mes nenorime jokių emigracinių valdžių, mes pa- tys išrinksimė sau vyriausybę".

Mes planuojame išvaduoti Lietuvoje užimti aukštus postus. O ar mes pagalvojame, kad anie mūsų broliai gali atkirsti, kaip ir vengrai? Čia Amerikoje būdami visokiais būdais organizuojame iš- vaduoti Lietuvą, bet ar pagalvo- jame, kad ir čia yra dalis tos Lie- tuvos, kurią nieko nelaukiant reik- kia atstatyti? — Mūsų studentija, mūsų jaunimas. Mes dažnai kal- bame, kad "Jūs esate mūsų viltis, mūsų ateitis!" O ar mes šitam Lietuvos medeliui — ažuolui daug duodame paramos, kad jis išgytu jėgų? Ar nereikėtų tam skirti iš Lietuvos užsaldyto aukso? Juk jie ir karinė jėga, meninė jėga, diplomatija ir saugumas, garantu- ją laisvės egzistenciją.

Todėl, nežiūrint kokių pažiūrų, gabus jaunuolis turi sulaukti pa- ramos, kad gautų savo gabumus išvystyti ir pasitarnauti mūsų tau- tai. Karinis kelias yra susijęs su resursais ir labai ribotas. Kitomis gi jėgomis visas pasaulis atviras, reikia tik sugėbėti jį užkariauti.

Todėl dar kartą turime prisiminti, — pradėkime nuo savęs da- ryti pastangų, kad racionaliai tau- pius mūsų tautiečių visokių sričių jėgas, nestumdysime į šalį mums nepatinkančias jėgas, nes kas šian dien tu gali atrodyti menkaver- tis, o rtoj gali eiti jo prašyti pa- galbos.

J. E. vysk. V. Brizgys šitoje sa- lėje yra išsireiškęs, kad mums lie- tuviams šiuo metu nėra taip svar- bu kuriuo būdu tu Dievą garbini, bet kad esi lietuvis ir lietuvių šei- mos narys. Todėl pasiimkime sau motto: "Aš esu garbingas lietu- vis", ir jis visur ir visada tegul mus lydi. Šio motto pridengoje, Dievui padedant, mes sugebėsime ir pajėgsime kondensuoti visų rū- šių mūsų tautines jėgas. Ir jei bus reikalas, stoti su priešū ir atvira kova, vėl visi, kaip vienas kilsimė į kovas. Svaistydami savo jėgas nereikalingoms, tuščioms pešty- noms, ardomė tą, ką kitas ima — tautos ateičiai kurti. Išugdykime ne dirbtinas, bet originalias savo tautos brangenybes, kuriose glu- dėtų mūsų paslėpta galinga jėga. Tegul kiekvienas kitatautis nenū- sišypsotų ironiškai, bet su mistine pagarpa nuoširdžiai ištartų: "Čia glūdi kultūra, mokslas, vienybė ir jėga, todėl — kelią jai!"

Taigi, tos gražios paskaitos gli- os ir pamokančios mintys, lai atidaro akis ir kiekvienas apsi- žvalges pamatys, kad reikia keisti kryptį ir pradėti gražinti vienybę į mūsų tarpą ir dirbti, o ne kal- bėti, dirbti tik Lietuvai, Lietuvos atvadavimui.

J. Krūts

TEISINGAI PASAKĖ

P. m. gruodžio mėn. 16 d. įvy- kusiam Liet. Bendr. Čikagos apy- gardos atstovų suvažiavime p. T. Blinstrubas, Čikagos Lietuvių Tar- bybos pirmininkas, sveikindamas, be ko kito, pasakė:

1) Tarp Liet. Bendr. Čikagos apyg. vadovybės ir Čikagos Lietu- vių Tarybos turėtų būti tampres- ni ryšiai, nes tų abiejų organizaci- jų veiklos barai dažnai sutampa ar yra labai artimi. Tik viena gal daugiau rūpinasi lietuviškos ir sa- vitos sielos išlaikymu, o kita sten- giasi prisidėti prie sudarymo sąly- gų, kurios pagaliau leistų lietuvių tautos valiai laisvai pasireikšti ir pati tauta galėtų savarankiškai vystytis ir plėtotis.

2) Iš Liet. Bendruomenės bū- tyje galima kai ko ir pasimokyti. Nors Liet. Bendr. pati dirba kul- tūrinį darbą, tačiau ji kartu remia ir skatina kiekvieną naudingą kul- tūrinį pasireiškimą, heatsizvel- giant į tai, kurios grupės ar srovės lietuviška organizacija tai vykdytų. Būtų naudinga, kad ir politinės veiklos vyriausios ir ben- drinės organizacijos taip pat elgtųsi: moraliai ar kartais ir mate- rialiai paremti visus tuos, kurie dirba Lietuvos laisvinimo darbą, nors naudotų ir skirtingus darbo

EKONOMINIS GYVENIMAS

Chicago Savings & Loan Association

Paskutinių savaitių laikotar- pyje mūsų, o taip pat ir angli- škoje spaudoje labai dažnai ten- kama užtikti Chicago Savings & Loan Ass. vardą. Užtikti ne vien todėl, kad šios bendrovės turtas yra išaugęs per 20 milijonų do- lerių, ne vien todėl, kad bendro- vei vadovauja energingas John Pakel, ar, kad bendrovė įsikū- rė naujose nuosavuose namuo- se, bet ir todėl, kad naujasis pa- statas tiek savo originalumu, tiek modernišku, tiek ir sig- naline saugumo sistema, išsiki- ria iš visų kitų lig šiol matytų šios rūšies pastatų.

Ir reikia pripažinti, kad gal bus bene vienintelis šios paskir- ties pastatas taip iškombinuotas visoje Amerikoje.

Jūsų bendradarbis turėjo ma- lonumo šį modernišką pastatą apžiūrėti sausio 3 dieną.

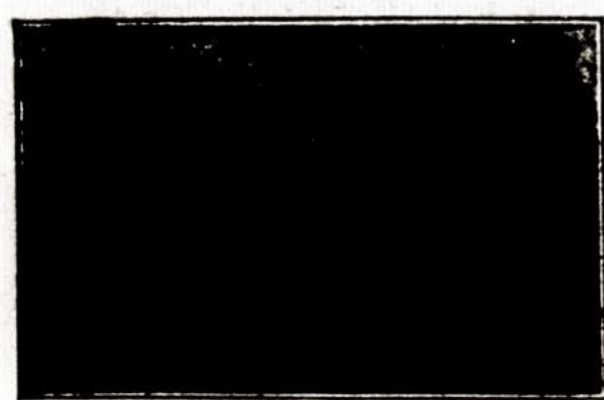
John Pakel

Chicago Savings & Loan Ass. pastatas, atsiremiąs galu į ilgiausią pasaulio gatvę Western Ave., yra dviejų aukštų ir didžiuliais per tuos du aukštus tebesitęsian- čiais langais. Langai užima viso fasadą, nes tarplangių vietoje te- ra tik siauros kolonos, iš vidaus padengtos skoningai parinktomis ir prie vietos pritaikintomis užo- laidomis.

Į pastatą lankytoją veda dvejose frontinės durys. Vos tik įėjęs at- siduri gen erdviuje aikštėje, kur- ios fasade pamatai žalumnuose paskendusių ir minkštuoliais ap- suptą koloną, ant kurios kabo pir- mojo aukšto lubos ir antrojo auk- sto apsaugos tvorelė.

Metus žvilgsnį į dešinę pusę, akį gana stipriai į save patraukia puslankio formos pro pat langus besivinguoją, baltojo metalo ram- šičiais nusagstyti laiptai, vedą į antrąjį aukštą, o prie pat jų kam- pe pamatai įėjimą į požeminį au- kštą. Laiptai paskandinti žalumu- nuose ir gėlių vazose. Nė nepa- junti, kaip laiptais bėgančios akys atsiremia į antrojo aukšto lubas ir antrojo aukšto stilingą apsaug- os tvorelę.

Metus žvilgsnį į priekį, bema- tant susiduri su pirmojo aukšto bankinio operacijų sale ir abiem pusėm salės nusagstytais skyriais. Skyrius nuo salės skiria baltojo metalo, stiklo ir medžio kombina- cijų užtvarelės. Salės kairiąją pu- sę puošia dail. A. Valeškos gan didelio formato paveikslai. Iš jų išsiskiria, aukštaitiškame ramume paskendę, su plačiais toliais Zara- sų apylinkės vaizdas. Jei ne žmo- nių eilės prie skyrių ir jei žemiau paveikslų nematytum dirbančiųjų

metodus: kad tik tas, darbas bū- tų naudingas Lietuvos bylai.

Nors p. T. Blinstrubas ir nepa- žymėjo, kokios tos vyriausios or- ganizacijos, bet jei čia turėta gal- voje ir mūsų Altas, tai jo suges- tija visi teisinga. Jei Altas elgtų- tųsi Liet. Bendruomenės rodomu pavyzdžiu, tai lietuviška visuome- nė plačiau atidarytų savo kišenes, būtų duonesnė; ji matytų, kad Altui kiekviena patrijotinė ir Lie- drinės organizacijos taip pat elgtųsi: moraliai ar kartais ir mate- rialiai paremti visus tuos, kurie dirba Lietuvos laisvinimo darbą, nors naudotų ir skirtingus darbo

Dalyvis

žinėje seifo pusėje randasi seifo apsauga besinaudojantiems intere- santams visai uždaras kambarys, kur šeimos artimieji gali pasidalin- ti ir didžiausiomis paslaptimis — niekieno nekludomi. Iš aikštelės šale užtvaryti didįjį seifą eina ko- ridorius, atsiremiąs į dvišales dur- ris. Jas atidarius, atsiduri apyl- giame koridoriuje, kurio dešinėje pusėje randasi nemaža patalpa, iš- puošta paveikslais. Kas joje bus, patirti neteko, bet gausai įspū- dis, kad bus salė didesnio pobū- džio įstaigos susirinkimams ar val gykla. Iš kairės pusės yra kam- bariai, galimam įstaigos padidini- mui ir tinka atskaitomybės sky- riui.

Pats pastatas bendrovei atsi-ėjo, skaitant su visais jame apsta- tymais, apie aštuonis šimtus tūk- sančių dolerių.

Pavojaus signalų sistema yra pati moderniškiausia ir turi bent kelis desetkus įrengtų pavojaus taškų. Kur tie pavojaus signalų taškai randasi, žino tik keletas as- menų, be to, kiekvienas tarnau- tojas savame skyriuje turi jam ži- nomus pavojaus signalo taškus.

Įdėję šio pastato projektui yra davęs pats bendrovės prezidentas John Pakel tik po to, kai apvaži- nėjęs visą Ameriką, susipažino su kitų panašaus tipo bendrovių ir bankų moderniško vedimo ir ap- saugos organizavimo sistemomis.

Chicago Savings & Loan Ass-ociation yra įkurta 1924 metais. — Džiugu, kad ji sumaniai vedama, išaugo į vieną moderniškiausią, saugiausių ir gražiausių šios rū- šies įstaigų visoje Čikagoje, o dar džiugiau, kad ji yra lietuvių va- dovaujama. Mūsų nuomonė, did-žiausia pagarpa ir padėka pri- klauso šios įstaigos prezidentui p. John Pakel.

J. M.

Lietuvos reikalai amerikiečių spaudoje

Edvardas Šulaitis

Paskutinieji įvykiai Lenkijoje ir Vengrijoje šio krašto spaudo-je plačiai sudomino pavergtųjų tau- tų reikalais, taip, kad ir lietu- viams jau dabar yra skiriama ga- na daug vietos.

"Chicago Daily News" (gruo- džio mėn. 23 d.) patalpino savo užsienio korespondento Edwin A. Lahey iš Berlyno straipsnį, kuria- me nupasakojamas Pabaltijo tau- tų gyvenimas po raudonųjų batų ir išskirtinai paminimas tragiška- s tarybinė Lietuvą grįžusiųjų tau- tiečių likimas.

Į "rojų" grįžusieji atgailauja

Čia str. autorius mini 20 lietu- vių grupę, prieš šešis mėnesius sugrįžusią iš Argentinos (straips- nyje jis klaidingai yra pažymėjęs — iš JAV valstybių). Iš šios grū- pės, Edwin A. Lahey sako, vienas nusižudė, o kitas buvo pasiūstas į kalėjimą už agitavimą streikuoti, nes jis norėjęs, jog būtų pataisy- tos fabrikės rastos darbo sąlygos.

Grįžusius ypatingai išgąsdinu- si dvejojama, komunistų vartojama, kainų sistema, kuria norima iš- naudoti ūkininkus. Pagal šią sis- temą ūkininkai yra priversti val- stybėje parduoti 50 kg. javų už 5 rublius, bet kada jiems reikia to- kį pat kiekį javų nusipirkti "lais- vose rinkoje", čia turi mokėti 200 rublių.

Nekalba apie laisvės grąžinimą

Straipsnio autorius taip pat tei- gia, jog Rusija šiuo metu visai ne- kalba apie laisvės grąžinimą Lie- tuvai, Latvijai ir Estijai taip, kaip J. A. Valstybės neužsimena apie New Mexico ir Arizonos grąžini- mą Meksikai. Vienas vokiečių dėl šio reikalo autorius taip yra išsi- reiškęs: "Kaip jūs dar galite kal- bėti apie laisvę Pabaltijo respub- likoms, jeigu mes negalime padėti Vengrijai jos laisvės kovoje?"

Edwin A. Lahey toliau pažy- mi, kad rusams niekada nėra pa- vykę užimti Pabaltijo valsty- bių tautinę dvasią, tiek caristine- se, tiek komunistinėse dienose. — Čia išsketiama lietuvių, latvių ir estų bloga geografinė padėtis, nes jos visada yra buvę didžiųjų ar- mijų teriojamos. Nupasakojamas

1918 m. nepriklausomybės atgavi- mas ir vėlesnis rusų okupavimas, vokiečių užėjimas bei pakartoti- nas sovietų "išvadavimas". Rašo- ma apie kraštų pogrindžio vadų nužudymus, deportacijas ir sukili- mų užgnaužimus.

Visos trys sovietų "valstybės" (Lietuva, Latvija ir Estija), pagal Berlyną pasiekiančias žinias, yra krečiamos nesamumų. Bet lietu- viai, latviai ir estai neberanda efektingo ginklo savo kovoje, nes skaitant mažų lokaliųjų sukilimų, kurie būna žiauriai numaldinami sovietų ir "kvilingų" valdžios bei policijos.

Rašytojo Igno Šeiniaus pareiškimas

Tas pats "Chicago Daily News" laikraštis, gruodžio mėn. 21 d. pa- talpino United Press agentūros pranešimą iš Stockholmo, kuria- me kalbama apie naujus sukili- mus ir tremimus Lietuvoje ir Es- tijoje. Agentūros žinios paimitos iš buvusio Lietuvos įgalioto mi- nisterio Skandinavijoje, rašytojo Ig- no Šeiniaus ir buv. Estijos presi- dento August Rei pareiškimų spau- dai.

Deportuota 100,000 studentų

Šie Pabaltijo buv. diplomatai pareiškė, jog iš jų kraštų į Sov. Sąjungą yra deportuoti 100,000 studentų, norint sužlugdyti rezis- tenciją Pabaltijoje.

August Rei, šiuo metu esantis estų tautinės tarybos pirmininkas, spaudos konferencijoje pažymėjo, kad Pabaltijo jaunimas negali su- ruošti sukilimą, panašų į Vengri- jos, kadangi jie neturi ginklų ir savos armijos, galinčios jiems pa- talkinkkauti. Jis taip pat pažy- mėjo, jog iškilus revoliucijai Ven- grijoje, rusai iš savo įgulų Estijoje tuojuo atrinko Estijoje gimusius kareivius, manydami, jog jie gali padėti savo tautiečiams didesnio sukilimo atveju.

Pereito šeštadienio "Chicago Daily News" taip pat mini ir apie žydų tremimus iš Lietuvos ir Ru- munijos.

Mažoji Lietuva

Kaip vokiečiai germanizavo Mažosios Lietuvos jaunimą

Kam neteko Klaipėdos krašte būti, tas gali sunkiai įsivaizduoti kokią germanizaciją varė vokiečiai. Mažosios Lietuvos mokyklose 1923 metais, kai Klaipėdos krašto vokiečiams buvo suteikta galimybė optuoti už Vokietiją, ypač tingiai iš vokiečių pusės mokytojams buvo pasakyta, kad jie žūt būt liktų Klaipėdos krašte, kad jie primtų Lietuvos pilietybę ir vartytų vokiečiams naudingą ir Lietuvai kenksmingą darbą. Vienas kitas vokiečiams apledo kraštą, bet dauguma liko Lietuvos teritorijoje. Jie gautus nurodymus iš Tilžės ir Karaliaučiaus su vokišku tikslumu pravedė. Jie turėdavo anapus Nemuno periodinius suvažiavimus ir ten, laiks nuo laiko gavo nurodymus.

Klaipėdos krašto mokyklose dėstomoji kalba buvo vokiečių, nes mokytojų dauguma lietuvių kalbos nemokėjo ir taip pat nesistenė išmokyti. Jie vaikus auklėjo vokiškoje dvasioje, griežtai žiūrėdavo, kad gerai būtų žinoma vokiečių tautos istorija. Bėda tam vaikeliui, kuris nežinojo, kuomet vokiečius valdė Fridrikas ar ba kuomet Bismarkas Versalyje įsteigė vokiečių reichą. Iš kitų mokytojų buvo taip pat brukama viskas, kas vokiška. Istoriniai faktai, kaip antai Žalgirio mūšis, didžiojo karo priežastys ir po jo įvykę pavertę tautų išsilaisvinimas buvo baisiausiai iškreipti, kad tik viskas būtų vokiečių naudai.

Lietuvių kalbos pamokos buvo mokyklos plane numatytos ir privalomos, bet skaitytojas gali įsivaizduoti, kaip tos pamokos buvo pravedamos, jeigu mokytojas vokiečias — šovinistas tik keletą žodžių suprato lietuviškai ir lietuviškose pamalduose kalbėjo tokia daryta lietuvių kalba, kad tokiu pamaldu nebuvo galima klausytis. Susipratę lietuviški kunigai turėjo labai sunkią situaciją prieš savo kolegas vokiečinius. Amžinos atminties kunigas profesorius dr. Gaigalaitis, kuris vedė Sandaros jaunųjų organizaciją ir turėjo didelę įtaką į Klaipėdos krašto tikinčius lietuvius, buvo vokiečinių kunigų nekenčiamas.

Be šių dviejų germanizmo ramsčių dar prisidėjo įvairi vokiški sporto klubai, profesinės sąjungos, visoki Schützenvereiniai ir kas tam lygu. Tai buvo daroma Lietuvos Nepriklausomybės laikais. Kaltas buvo Klaipėdos krašto statusas, kurį sukūrė ne lietuviai, o pirmojo didžiojo karo laimėtojai. Tą klaidą padarė jie ne tik Klaipėdos krašte, bet ir Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir kitur.

Klaipėdos krašto nacių veiklą rėmė ne tik rudoji Vokietija, bet ir demokratiškoji Weimaro respublika. Kartą Lietuvos socialdemokratai kreipėsi į Vokietijos socialdemokratų, kad jie paveiktų savo vyriausybę, kad ji nekirsintų Klaipėdos krašto vokiečinius. Buvo atsakyta, kad jie esą socialdemokratai iki Eitkunų, o už Eit-

kunų jie esą vokiečiai. Reiškia, jie irgi pilnai pritarė vokiečių pražūtingam darbui. Jie, vokiečiai, pinigų nešykstėjo, davė daug stipendijų studentams vokiečiams, šelpė vokiečių draugijų kasas, įsiskolinusiems ūkininkams ir prekybininkams davė dideles paskolas ir t. t.

Bet nereikia manyti, kad Klaipėdos kraštas buvo vien nacių prekykla. Su laiku ir lietuvių jaunimo skaičius gausėjo. Kauno valdžia įsteigė daugybę pradinį mokyklų. Jose dėstė mokytojai lietuviai. Jas lankė vietinių lietuvių ir centro valdžios pareigūnų vaikai. Tos lietuviškos mokyklos buvo taip išsiplėtusios, kad paskutiniiais laikais beveik kiekvienas kaimas turėjo šalia vokiečių mokyklos vieną lietuvišką mokyklą.

Su gimnazijom buvo tas pats. Vokiečiai turėjo Pagėgiuose ir Šilutėje po vieną gimnaziją, o Klaipėdos mieste keletą. Lietuviai turėjo Pagėgiuose "Duonelaičio", Klaipėdoje "Vytauto Didžiojo" gimnaziją, kurios pastatymas kainavo apie 3 milijonus litų, ir kuri, sakoma, buvusi gražiausia gimnazija visame Pabaltije. Šilutėje buvo 1938 metais baigta statyti naujos gimnazijos patalpos, kurios atsiėjo apie tris ketvirtis milijono litų. Bet lietuviams mokslui neteko ilgai džiaugtis tomis gražiomis, moderniškomis patalpomis, nes 1939 metais kovo mėn. 22 d. atvykę naciai ten įsitaikė "Kreisleitungą", kuriam vadovavo žinomas Šilutės vokiečiams — naciis ir bausis lietuvių priešas. Jis tai ypatingai prisidėjo, kad kuo daugiau užgesintų Šilutės apskrityje lietuvišką liepsnelę.

Šios lietuviškos gimnazijos pritraukė daug lietuviško jaunimo ir išleido didelį skaičių inteligentų. Vokiečiai nevenė jokių priemonių, kad tik pagavus jaunimą ir savo rankas. Kas laisva valia neprisidėjo prie jų, tam grąšino jį su pakorimu po krašto "atvadavimo". O Karaliaučiaus radijo siųstuvas savo "Heimatdiensto" valandomis peikė lietuvius, minėjo jų lietuvių pavardes, kurios buvo "juoduose" sąrašuose.

Vokiečiai Klaipėdą apstatė ir žauriai aptvarkė lietuviško jaunimo atstovus, įkūno juos į likvidavimo stovyklas, o patį jaunimą išvarė kovoti ir galvą padėti už "germaniskąją vokiečių tautybės reichą" (Germanisches Reich deutscher Nation).

Pažiūrėkime, kokia yra dabartinė lietuviško jaunimo padėtis, ypač Mažosios Lietuvos jaunimo. Tėvynėje jo mokytojai ir protektoriai yra svetimieji ir bruka jam svertimą kalbą ir nesavą komunistinę pasaulėžiūrą.

Jis yra išsklaidytas po Vokietijos miestus ir kaimus. Vėl į jį kalba vokiečių kunigai ir mokytojai ir ką naciai nebuvo spėję baigti, dabar tęsiama demokratiškoje Vokietijoje Lietuviai tėvai ir auklėtojai yra tuo klausimu labai susirūpinę. Tai matome iš prašymų, kur prašoma lietuviškų vadovėlių (fibelių), mokslaknygių, giesmių, maldaknygių ir t. t.

Udra

Pajūrio kopos

A. Nevardauskas

Pradedant nuo Nimerzatės (Be-sočių) iki Nidos visu pajūriu tęsiasi dirbtinos kopos arba pylimas. Šitas pylimas suplitas ir aukštas, žmonių rankų plintis ir apželdintas kopų avizomis ir vikiais, saugojas užkopų ir pajūrio gyventojus ir jų laukus nuo jūros audrų.

Šitos pajūrio kopos pareikalauja nemažos priežiūros ir kapitalo, nes kiekvienais metais sėlsta vėjai, bei įdūkusios jūrų audros, didžiulius kopų plotus išplėšia. Vėjas kopas drasko iš visų pusių, o jūra tik iš vienos. Jei vėjas, pavvyzdžiui, išlaužęs kopų avizą ir ją sukiodamas padaro kopose duobes, kartais jomis nusagstydamas išstus kopų plotus, tai jūros auoros savo bangomis jas plakdamas, išskalauja, išgrauja ir jos virsdamos žemyn su savim nusineša ir kopų apželdinimus. Vėjai daugiau žalos kopoms padaro vasarą, o jūros audros — rudens metu ir pavasarį. Tokios audrų išplėtos kopos nuo pat ankstyvo pavasario iki vėlaus rudens yra taisomos ir čia žmonės randa darbą.

Išplėtos vietose daromos užtvartos, kalant šachmatų lentos pavzdžiui kuolelius. Tarp kuolelių atstumas nedaugiau vieno metro. Tokius, kuoleliais iškalstus kvadratus pakilęs vėjas bematant pripildo smėliu ir po kurio laiko smėliu užneštos duobės taip pat kvadratais apšėjamos kopų avizomis, kurios yra panašios ir dirses. Bet būna ir priešingai. Pakilęs vėjas neužpildo kuoleliais iškalstų kvadratų, o tik dar giliau išrausia duobes, paversdamas visą darbą niekais. Tokiose vietose kopų administracija uždraudžia bent kokį judėjimą.

Reikia pasakyti, kad dar kiek anksčiau kopose buvo sėjama kopų vikiai, bet paskutiniaisiais Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metais, vikiai nebuvo sėjami, nes privisė kiškiai ir pelės, besirausdami į smėlį, per daug padarydavo žalos.

Kalbant apie kopas, tenka pasakyti, kad jos nestovi vienoje vietoje, o keliauja: Sekant vietos vokiečių pasakojimus, būk jos, jei ne Prūsijos valdžios įsikišimas, būtų lekiančiuoju smėliu padengusios ir Klaipėdos uostą, Gerai, girdi, kad šitai laiku pastebėjo Prūsijos valdžia ir išmėsda stambias pinigų sumas, emėsi žygių bekeliaujanti smėlį sustabdyti, vienur kopas apšėdama, kitur apželdindama — apšėdindama kopų pušelėmis. Kiek šitas pasakojimas turi tiesos, sunku pasakyti, bet viena aišku, kad Vokietijai Klaipėdos uostas nerūpėjo, nes jis neturėdamas tinkamo užnugario, negalėjo tapti pakankamu uostu. Bet viena kas paaiškinti, tai politika: kaip nors prie Vokietijos priartinti prūsiskai lietuvišką jaunimą. Mat, kada Prūsijos valdžia sukombinavo kopų apželdinimą, tai prie apželdinimo darbų tepriimdavo tik jaunuolius nuo 14 iki 20 metų. Priėmė berniukus ir mergaites ir, pagal tų laikų uždarbius, nebologai atlygino. Dar viena buvo sąlyga priimamam prie darbo jaunimui, tai kad jis būtų iš Klaipėdos krašto ir turėtų gyventi darbo laiku ne pas tėvus, o tam specialiai įkurtuose barakuose.

Iš kart jaunimas labai noriai prie darbų ėjo, bet kada Prūsijos valdžiai pavyko vieną kitą pritraukti, jaunųjų darbininkų susidarė išstis būnai. Prie kopų darbų jaunimas buvo pratinamas ir mokomas vokiečių kalba. Į darbą ir grįžtant iš darbo ėjo su daina ir rikiuotėje. Kad nesulaukus gėdos ir atsiktus kandžiojimams tų, kurie vokiečių kalbą mokėjo, tiek ūkininkaičių, tiek ir žvejų vaikai prie specialiai parengtų sąlygų — stengėsi mokytis vokiškai. Pratikę vokiečių kalbos, buvo viliojami į Prūsijos miestus ir jurininkystę. Apželdinimo darbai buvo vedami labai pamažu ir jie tęsėsi eilę metų, ir tai buvo daroma tik tam, kad didesnes eiles lietuviško jaunimo palenkus savo pusėn.

Reikia pasakyti, kad Prūsijos valdžiai šitas planas dalinai pasisekė įvykdyti. Ji ne tik savo laiku aptvarkė kopas, bet ir iš Prū-

IŠ VISO PASAULIO

● Sovietai pavergtuose kraštuose laiko pilnoje kautynių ap-rangoje paruošė 48 divizijas karių. Sakoma, kad Sovietų divizijos labai modernizuotos ir judrios. Kiek viena divizija, be kita ko, aprūpinta mašinų, vienas mašinų lūnsparnis gali pakelti 50 pilnai apginkluotų karių. Taigi Sovietai yra pilnai kautynėms pasiruošę ir jiems dabar bepigu kalbėti apie nusiginklavimą.

● 1948 m. Izraelyje gyveno — 655.000 žydų. Nuo to laiko iki 1956 metų pabaigos iš kitų kraštų prigužėjo 800.000 žydų. Taigi, neskaitant per tą laiką prieauglio, dabartinėje Izraelio valstybėje yra apie 1.455.000 žydų.

● Edenas, sugebėjęs priešintis visiems diktatoriams, bet nesugebėjęs pasipriešinti sovietinei diktatūrai, Anglijos ministerio pirminko vietą užleido Macmillanui. Tikimasi, kad Edeno atsaldyti santykiai su Amerika, prie naujojo premjero politikos kiek pagerės. Dėl galimo Anglijos suartėjimo su Amerika kiek būkštuoja Prancūzija, nes šito pasėkoje susidaro didesnis pavojus jos kolonijoms Afrikoje.

● Prez. Eisenhowerio planai viduriniuose rytuose labai nemaloniai veikia Maskvos viešpaciū, todėl artimoje ateityje yra laukiama didesnių puolimų iš Sovietų pusės, nukreiptų prieš Ameriką.

● Amerikos pasiūlymą Jungtinėse Tautose įsteigti komisiją apžvalinti iš Vengrijos pabėgusius vengrus ir sekti padėti Vengrijoje, remia 23 valstybės.

● Hamiltono lietuvių, per pėreitus metus užsimotų namų statyba surinko 10.000 dolerių. Vaidyba buvo sudaryta tik iš 5 asmenų. Šiems metams valdybos sąstatai yra padidintas iki 11 asmenų ir yra sudarytos trys komisijos: planavimo, parengimų ir kontrolės. Lig šiol buvo tik 81 narys, bet yra numatyta narių skaičių pakelti iki 4 ar 5 šimtų, ir tik tada pradėti statybą.

● Ponia E. Devenienė, kaip skelbia Eltos Informacijos, perėjusių metų lapkričio mėn. 16 dieną pareiškė atsistatydinimą iš Vykdamosios Tarybos. Naujuoju V. T. pirmininku Vliko prezidiumas išrinko p. J. Lonskoronskį. Taigi, pagaliau Vlikas patvirtina mūsų anksčiau skelbtas žinias.

Paskutinėmis žiniomis pulk. J. Lonskoronskis atsistatydino.

● Gruodžio 3 dieną įvyko lietuvių lenkų pasitarimas. Lietuvius pasitarime atstovavo: prof. J. Kaminskis, V. Sidzikauskas ir dr. A. Trimakas. Lenkus — A. Ciolkos, B. Wierzbianski, B. Biega ir F. Gadomski. Kitas pasitarimas yra numatytas šio mėnesio bėgyje.

● Kaip apskaičiuojama, tai Sovietų maršalo Žukovo krūtine puošia eilę ordinių, kurių bendra vertė siekia apie 4,5 milijono šilingų, arba 800.000 DM. Manoma,

kad už numalšinimą sukilimo Vengrijoje ordinių skaičių dar padidins.

● Vokiečių Rytinės zonos saugumo šefas Wohlenberer iki 1953 metų panoros saugumo agentų skaičių padidinti iki 30.000, kai jo emisarai grįžė iš Vengrijos pranešė, kad vengrų sukilėliai savo rankomis ten likvidavo 60% visų Vengrijoje veikusių saugumo pareigūnų.

● Vokietijos Rytinės zonos jaunimas prieš savo tėvų valią — Grotewohl sūnus už priešinimą tėvo komunistinėms užgaidoms, yra įtrauktas į nepatikimo elementų sąrašus. "Teisingumo" ministras Mischa Benjamin sūnus, kaip kapitalistinių nuotaukų pagautas, pačios notinos sprendimu išsiųstas į Sovietų Rusiją. Berta Brecht sūnus padėjo į vakarus ir džiaugdamasis laisve gyvena JAV. Johanne R. Becher sūnus gyvena Londone ir vietos laikraštyje konstatavo, kad jo tėvas, kaip Rytinės Vokietijos veikėjas, prisideda prie tamsybių pasaulyje įgyvendinimo. Rytinės Vokietijos veikėjas Ebert sūnus, kaip "agentas", — nubastas 25 metų kalėjimo. Dailininkas sūnus 1953 m. dalyvavęs Rytinės Vokietijos darbininkų sukilime prieš sovietinį režimą, pabėgęs į vakarus, o Rytinės Vokietijos komunistų vado Reimann sūnus Joseph, taip pat buvo pabėgęs ir Vakarais, bet komunistinių agentų buvo pagrobtas ir gražintas atgal. Už tai jis buvo nuteistas 15 metų kalėjimo. Dar vienas Reimann sūnus ir dvi dukterys, sužinojusios tėvo valdymą jų brolio Joseph byloje, gyvena Vakarų Vokietijoje ir pareiškė savo tėvo išsižadancios.

● Pasiekusiųjų Vakarų vokiečių pasakojimais, kai kurie lietuvių už susirašinėjimus su giminėmis, esančiais Vakaruose, jau yra nukentėję: vienų šeimas išskirstė, kitiems darbo neduoda ir t. t.

IŠ ANTIKOMUNISTINIO FRONTO VEIKLOS

New Yorkas. Antikomunistinio Fronto, New Yorko skyrius, buvo susaukes informacinę konferenciją Amerikos Liet. piliečių salėje.

Labai gyvas buvo susidomėjimas ta konferencija, tai liudija, kad susirinkusių buvo pilna salė.

P. Povilaitis, neseniai atvykęs iš Prancūzijos, darė įdomų pranešimą apie FICC tikslus ir veiklą. Ponia dr. Magda de Spak, Pittsburgho universiteto profesorė, žymi vengrų veikėjas, skaitė pasikaitę apie vengrų kovas už laisvę.

Sveikinimus buvo atsiuntę — Tarpt. Fronto prieš komunizmą, prancūzų skyr. p. markyžas Saint Geniez su advokatu Fr. Delmas ir panelė Liuda Mikulskyte, antikom. Fronto pirmininkė sveikino žodžiu, linkėdama, kad antikomunistinė veikla praplįstų ir užkirstų kelią komunizmui.

Publika pagėidavo, kad panašios konferencijos dažniau įvyktų.

DONALDAS PETKUS TĖVO PĖDOMIS

Jūsų korespondentas netikėtai sutikęs žinomų kopylių: 6812 So. Western Ave. ir 1410 So. 50-th Ave. Ciceroje savininką, Laidotuvių Direktorių A. B. Petkų, tarp kitko, užklause:

— Ar teisybė, kad tamstos vadovaujama laidotuvių įstaiga yra numatyta pagerinti ir padidinti? Nejaugi tiek daug žmonių miršta, kad netelpa?

— Ne dėl didelio mirusiųjų skaičiaus patalpas tenka didinti, bet dėl gyvųjų, kurie mirusiems ateina atiduoti pagarbą, ar už juos pasimelsti. Įsidėmėkite, kad šiandien kiekvienas žmogus ieško ne tik prašmatnumo, bet ir erdvės. Taigi, Cicero kopylėcios užpakalyje esanti tuščia sklypa ir sugalvojau išnaudoti ir kopyčia bus padidinta. Tiesa sakant, mano amžiui gal būtų pakakę ir dabartinę

sijos lietuvių, kaip: Adomaitis, Lendraitis, Naujokaitis, Strikaitis, Kuršaitis, Stankaitis ir t. t. padarė apyvaršius vokiečinius: Adomat, Landrat, Naujokat, Strikat, Kuršat, Stankat ir t. t.

patalpų, bet matote, turiu sūnų Donaldą, kuris taip pat tą darbą, nors ir sunkų, pamėgo.

— Pone Petkau, prašau atleisti man, gal už nevisai kuklų klausimą, bet man teko nugirsti, kad neatžiūrint į Tamstos didelį tvar kingumą, už patarnavimus brangokai skaitote. Ar tai tiesa?

— Kiekvienas gali kalbėti, kaip jam patinka, bet aš manau, kad mano adresu skleidžiamos kalbos neturi pagrindo, nes pilnas patarnavimas su karstu pas mane kainuoja nuo \$285 ir aukščiau. Tas reiškia, kad kiekvienas gali pasirinkti pagal išgales ir norą. Bet neužmirškite, kad mūsų kainas jeina ne tik palaidojimas, bet ir teisiški patarnavimai, kuriuos mes patys atliekame.

Norėjau dar kai ką paklausti bei pagirti, kad sūnų patraukė eti savo pėdomis, bet mūsų pasikalbėjimą nutraukė apsiašarėjusi senutė, kuri, kaip greit iš jos pradėto pasikalbėjimo paaiškėjo, neteko savo gyvenimo draugo. Todėl teko su p. Petkum atsisveikinti.

Korespondentas

Lietuvos pajūryje

PAJIEŠKOJIMAI

Chicagoje ar jos apylinkėje gyvenančių asmenų

BALČIUS—Konstanto ir Pranos Micavičūtės Balčių sūnus ir dukra, kurie lankėsi Lietuvoje prieš paskutinįjį karą.

ČERNIKAS Juozas nuo Vištyčio.

GUDŽINSKAITĖ — SVIDER SKIENĖ Stasė ir jos vyras Mykolas Sviderskis.

JUKNEVIČIAI Jonas, Stasys ir Kazimieras iš Lapelių.

KACINSKAI Jonas, Juozas ir Vincas, Felikso sūnus.

LIAUDANSKIENĖ Julė nuo Vištyčio.

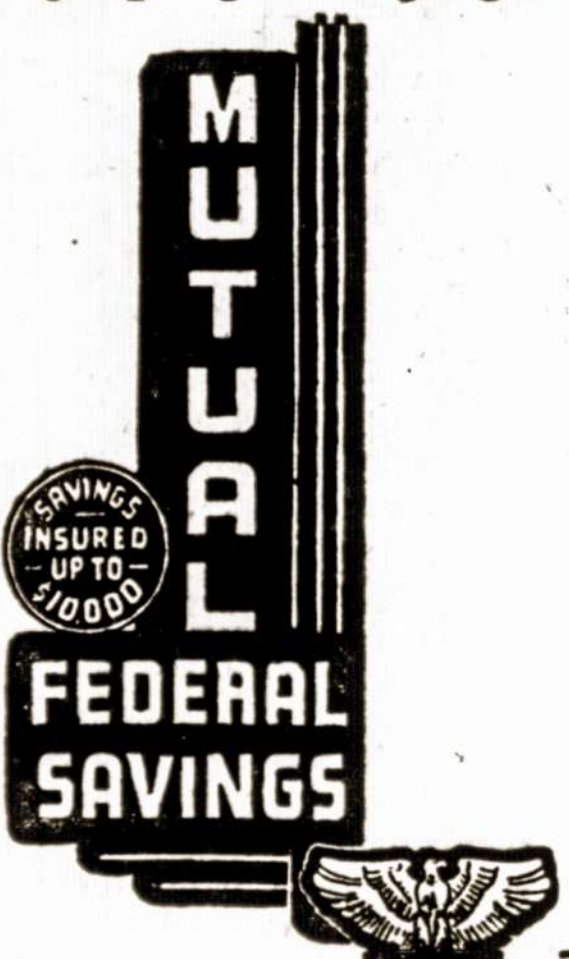
MARGEVIČIUS Valerijonas, Pranciškaus sūnus.

MOLIENĖ — SVIRUŠAITĖ Liudvisė, gyvenusi apie Kedzie ir 64 gt.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti.

Lietuvos Konsulas
6147 So. Arzean Ave.
Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-8334

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiek vieną sutaupytą dolerį.
- Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- Pinigams padėti nereikia v žinėti.

Juos galite pasiūsti paštu.

Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPLYTI ŠIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone: VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Įstaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai ne- atidaroma.

BUICK'AS

**LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS**

907 WEST 35th STREET

Tel. LA 3-2022

**AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR
Sinclair GAZOLINO STOTIS**

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.
A. STANEVIČIUS
Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934
2641 West 71 Street

Ko Jau Perdaug

Geros ir Negeros Reklamos

T. V., radijo gadynė, — Kas nenori išgarsėti? Ir daugiausiai pelno, turto Sau turėti?

Daugis sutartis sudaro Visą laiką radijuoti, Jujų alų baltpučių Reklamuoti.

Girti, skaitant nenustoja, Tą alutį ragin maukti, Jie nepaiso, jei kišenės Ima kaukti.

Stai vėl kitas reklamuoja Tabakėlės gardų kvapą, Net ir gyslas išskaičiuoja Margo lapo.

Moko, kaip reik dūmus pūsti, Nikotino kiek įtraukti, Tad galėsią sau sveikatos Susilaukti.

O ten trečias šaukia, rėkia: — Tepkit, gerkit visą metą, Tos gyduolės jus išgydys Iš reumato. —

Tiek gyduolių išgarsina, Girdi, daktaro nebreiksia, Jūsų ligą tie "blynėliai" Greit įveiksia.

Televizijos parodo Lūpeles kaip išleptuoti, Jas ištepus kaip vaikiną Pabučiuoti.

Būn' reklamų ir naudingų, Josios žmogui gero teikia, Jų klausytis ir naudoti, Aišku, reikia.

Bet tabaką, kam taip girti? Svaigalai — kam reikalingi? Netgi protui ir sveikatai Jie kenksmingi!

Patrimpas

**KRUPAVIČIUI
NOBELIO PREMIJA?**

Kaip žinome, Churchill'is už savo atsiminimus gavo Nobelio premiją. Susidomėjusieji Krupavičiaus atsiminimais, tilpusiais "Drauge", nori išleisti ne tik atskiru leidiniu, bet ir išversti juos į kitas kalbas. Mat jie mano, jog Nobelio premijos laurų nusipelnė ir mūsų Krupavičius, taip aiškiai ir įtikinančiai nušvietęs gruodžio 17 dienos įvykių priežastis Lietuvoje. Savo skaitytojams patiekia me vieną ryškesnių ir būdingesnių vietų (Purickis): ... turėjo labai nediplomatišką paprotį — krapštyti nosį kalbant. Pakrapštyt, pasižiūrės į pirštą, lyg norėdamas pamatyti, kokią žuvį ištraukęs, paskui kitu pirštu lyg nuvalo ir netrukus vėl pradeda meškerojimą. Visos mano pastangos jį atpratinti nuo to papročio nuėjo niekais, nors daug kartų man buvo žadėjęs pasitaisyti".

FIGHT POLIO!
JOIN THE MARCH OF DIMES
JANUARY 3-31

Ben Star FASHION STYLE QUALITY

Chicagoand's, Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900
Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other days 8:30 to 5:30

JONASKANKS
JUS APTARNAUS GIMTOJE KALBOJE

PIGLAU, NEGU KUR KITUR.

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS
VYRAMS. MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir kita.

JOSEPH DRY GOODS STORE
3218 So. HALSTED ST.

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133-37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVEMS **4 Salės**

Moderniškai įrengtos **VIRTUVĖS** (su maistu ar be maisto) išnuomojamos neaukštomis kainomis.

BARAS
Jūsų patogumui šla pat

Jaukus putojamųjų taurių pavėsis ir žavi muzika.

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SĄŽININGAS PATAIRAVIMAS. —
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMU

IRANRIAI KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JUŠŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209

ELGIN

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ

Sąžiningas taisymas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "EGLIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,
YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.

Only watch with DURAPOWER MAINSPRING*

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus.

Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago's kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas
3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: FRontier 6-1882.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-ione padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIUDĖSIO VALANDŲ

Seukite **MAŽEIKĄ & EVANS**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

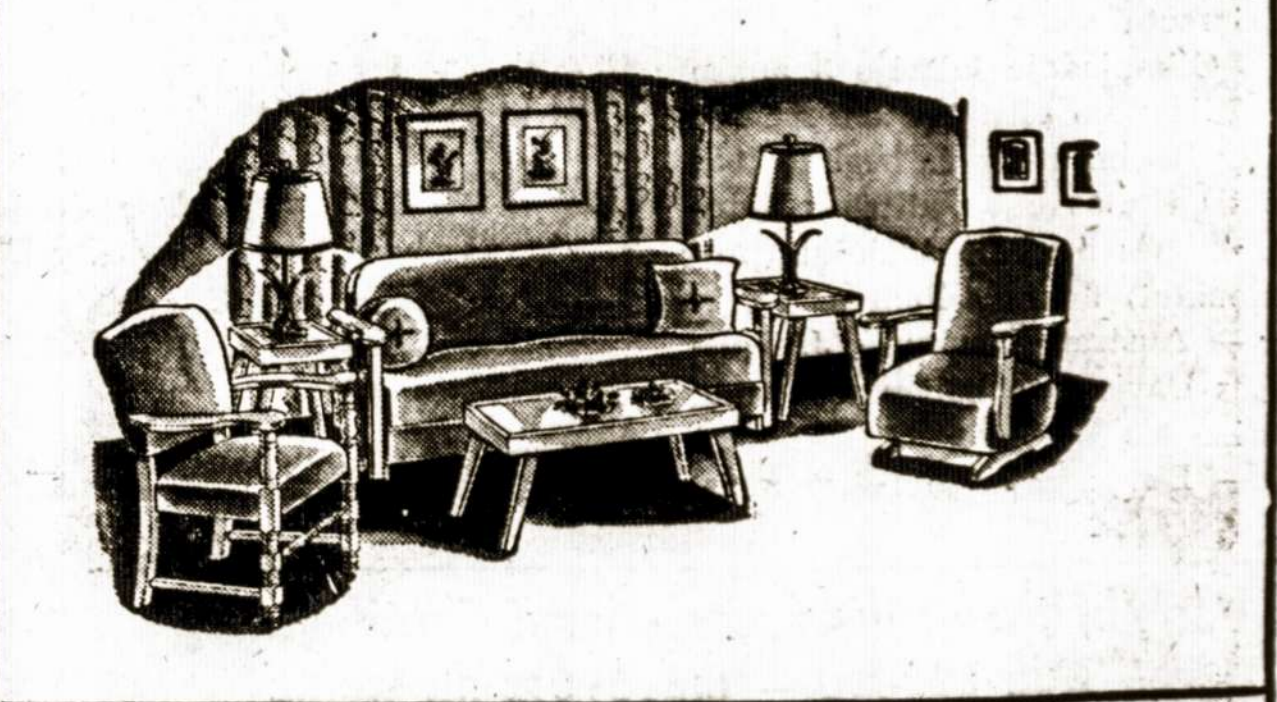
ĮVAIRŪS PATAISYMAI IR DAŽYMAS

NAUJŲ NAMŲ STATYBA

LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel.: HE. 4-5848

WALTER SASNAUSKAS
2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Tel.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tarti ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

Moderniausias baldus, naujausias televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų rengimui Jūs pirkite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2316 West Roosevelt (12-1 St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Redakcijos adresas: 1330 So. 51st. Ave.
Cicero 50, Ill. Tel.: OLYmpic 2-4992.

Apie susijaudinimą

Užpereitos savaitės "Sporto Pasaulio" skyrelyje "Naujienose" — Bronius Keturakis patalpino str. "Ar tik tiek susigaudome?" dėl kurio čia norime pasisakyti. — Straipsnyje jis išskaičiuoja kitų padarytas klaidas Melborne įvykusių Olimpiadų žaidimų aprašymuose, visiems tiems "netiksliai" gerai išvanodamas kailius. Šioje vietoje pažvelgsime tik į "prasižengimus", kuriuos, anot B. Keturakio, padarė šių eilučių autorius. Šių eilučių autorius 1956. XI. 27 "Draugo" puslapiuose rašydamas apie olimpiadą, buvo pažymėjęs, jog amerikietis Cliff Blair buvo suspenduotas dėl rąšymo vienam Bostono laikraščiu ir dar pridėjęs, kad tai prasižengta su atletikos įstatais.

Dėl to pasisakoma, mūsų mokytojas štai ką porina: "Nėra, nebuvo ir nebus tokių nuostatų ar net pageidavimų, kad sportininkui būtų uždrausta dalyvauti spaudoje, todėl ir autorius pareikštas tvirtinimas yra daugiau, negu nesąmonė. Cliff Blair straipsnis ar straipsniai, nesiderino su olimpinio kandidato, kurio vardą autorius turėjo, etika ir morale bei JAV AAV kai kuriais nuostatais..."

Vadinasi, nors ir mūsų išsireikškimą pavadinęs nesąmonė, "mokytojas" B. K. patvirtino, jog Cliff Blair buvo suspenduotas dėl straipsnių rašymo. Toliau dalyką būtų galima klasifikuoti, imant dėmesin — dėl kokių straipsnių?

ČIKAGOS LIETUVIAI VĖL LAIMĖJO

Sausio mėn. 13 d. Čikagos lietuviai futbolininkai išsikovoję antrąjį laimėjimą salės futbolo žaidynėse, nugalėdami "Vikings" komandą 2:0 ir tuom iškopdami į I vietą pirmenybių lentelėje. Šį kartą mūsiškiai parodė gerokai gyvesnį ir daugiau apgalvotą žaidimą, negu pirmose rungtyse. — Įvarčius pelnė: R. Libus ir A. Stulga po 1. Be jų, dar žaidė — J. Perkūnas, J. Linartas, R. Koženiaskas, V. Širvyas, A. Martinus, R. Gavėnas, A. Malinauskas. Po sekmadienio rungtynių I diviziono komandos išsirikiovo sekančia tvarka: 1. Lietuviai — 4 tšk. 4:1 jv. sant., 2. Atlas — 4 tšk. 2:0 jv. sant., 3. Wings — 3 tšk., 42: jv. sant., 4. Wisla — 3 tšk. 2:1 jv. sant. Toliau seka Rams, Maroons, Norw. Amer., Hosiers, Olympics.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Bobby Morrow iš Texas valstybės "Sports Illustrated" žurnalo buvo pripažintas geriausiuoju 1956 metų sportininku. Jis per septyniolika Olimpiadų laimėjo 3 aukso medalius: po vieną — 100 m., 200 m. ir 400 m. estafetės bėgime 1953 m. šis titulas buvo atitekęs lietuvių kilmės beisbolo žaidėjui (profesionalui) Johnny Podres.

— Australija sumušė JAV valstybes Davis Cup baigminėse rungtyse 5:0.

— Buvęs pasaulio bokso meistras

Čia ir buvo padaryta mažutė mūsų "nedorystė", nepažymint, jog tie jo straipsniai buvę tendencingi ar pan. Bet tas juk galėjo įvykti laikraščio redaktoriui trumpinant rašinį, raidžių rinkėjui jį renkant ar korektoriui klaidingai pataisant. Taigi prieš pateikdamas ant "mokytojo" B. Keturakio stalo, jis turėjo pereiti per daugelį rankų, kurie irgi galėjo būti kalti dėl netikslumo.

Tačiau mūsų "mokytoju" toki dalykai yra nežinomi arba greičiausiai jis nebežino, jų žinoti, nes jam rūpi kiti, "aukštesni" tikslai — tai savęs išaukštinimas ir kitų suniekinimas. Čia jis ateina su savo moralais ir parodė, jog Cliff Blair buvo suspenduotas dėl tendencingų straipsnių rašymo, dėsto: "Čia turėtų gerai prisiminti p. Šulaitis šio sportininko likimą ir pasistengti ateityje būti daug geresnis ir santūresnis savųjų str. rašyme".

Taip ir paaiškėjo B. K. straipsnio intencija: štai, pažūrėk, į ano "nedorėlio" liūdną likimą ir saugokis, jog ir pačiam taip neatšiktų.

Dėkui Dievui, kad šiuo metu B. K. neužima jokio posto, kuro galia pasinaudodamas galėtų bet ką suspenduoti; todėl be reikalo jis čia gsdina ir dėsto moralus. O kas liečia santūrumą, tai jam pačiam jo daug oi daug vis dar stokuoja. E. Š.

teris Joe Louis yra skolingas šio krašto valdžiai 1,250,000 dol., kurie susidarė už jo pajamų mokesčius.

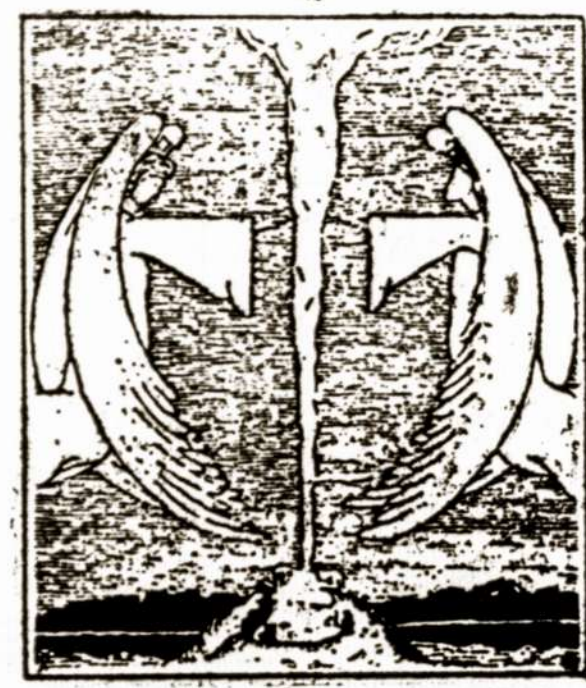
— Čikagos Universitetas laimėjo JAV valstybių kolegijų komandines šachmatų pirmenybes.

— Rusijos užsienių reikalų ministras Dimitri Šepilov užsienyje esantiems rusų diplomatams pasiuntė instrukcijas, kuriose yra sakoma, jog jie turi išmokyti golfo žaidimą.

— Į JAV valstybes atvyko 36 Vengrijos olimpinės komandos dalyviai, atsiskakę grįžti į savo gimtinę. Jie žada įsikurti (kai kurie bent laikinai) šiame krašte.

— Svetozar Gligoric (Jugoslavija) ir Beut Larsen (Danija) pėsidalino pirmą vietą tarptautiniame šachmatų turnyre, Hastings mieste, Anglijoje.

— Genė Fuller laimėjo pasaulio vidurio bokso meistreriaus vardą, nugalėdamas Sugar Ray Robinson.

Pagelbėkime savo artimiesiems siuntiniais KUR BEBŪTŲ — LIETUVOJE AR SIBIRE

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO. siunčia į LIETUVĄ (ir kitur) siuntinius su: angliškom viln. medžiagom, avalyne, vaisiais, maistu, siuv. mašinom, dviračiais, laikrodžiais, akordeonais. (Siunčiama iš Anglijos per HASKOBA).

Bendrovė taip pat persiunčia į LIETUVĄ ir Jūsų sudarytus ir mums pristatytus siuntinius (siunčiam ir oro paštu). Visi mokesčiai sumokami siuntėjo, gavėjas NIEKO NEMOKA. Pristatymas garantuojamas — PILNAS DRAUDIMAS (siunčiama per Globe Travel Service).

Prašykite katalogų bei informacijų: OVERSEAS CARGO CO., 2412 W. 47 St., Chicago 32, Ill. LA 3-5049, YA 7-4337

Siuntinių tarnyba 8 metai — S. P. JUODVALKIS

KĄ JIE DIRBA

Balys Pakštas,

kurio orkestras dalyvaus LASO Čikagos skyriaus parengime, gegužės 4 dieną Lietuvos Auditorijoje.

• "Laisvosios Lietuvos" administracijos paraginti, pareigingesnieji ligi sausio mėn. 1 d. už "Laisvosios Lietuvos" siuntinėjimą pilnai atsiseis, užsisakydami ją ir 1957 metams. Įsidėmėtina, kad nesenoji karta parodė daugiau pareiškimo už jaunesniąją.

Nesuskubusius atsiskaitymo terminas prailginamas iki vasario mėn. 1 dienos.

• LASO Čikagos skyriaus parengimas įvyksta gegužės 4 dieną Lietuvos Auditorijoje, įvairia, įdomia programa. Gros Balio Pakšto orkestras.

• LAS Anglijos vietininkija š. m. vasario 2—3 dienomis šaukia skyrių atstovų suvažiavimą.

Paulius Jurkus, laimėjo "Draugo" romano konkurso premiją, už dviejų dalių romaną "Smilgalių akvarelė". Autorius ne naujokas ir jau pažįstamas skaitančiai visuomenei, net ir iš Nepriklausomybės laikų. Gal kiek reikškesis jau nimo spaudoje, bet gražiai jau užsirekomendavo, ir ypač tremtyje — Vokietijoje. Pelnyta premija rimtas įnašas į mūsų grožinę literatūrą. Tai šeštojo "Draugo" romano konkurso premija. Keturių pirmosios nieko stebėtino nepaliko. Bet pernykštė — B. Pūkelevičiūtės ir šiemetinė — P. Jurkus praturtino mūsų literatūrą. Plačiau apie laureatą ir jo kūrybą bus sekančiame numeryje.

Pasirodė naujas "Tėvų Žemės" leidžiamas Anglijoje, LASO Anglijos Viejininkijos žurnalas Nr. 10 — 11 (18). Turinyje: aktualija, pranešimai, lengvi pasiskaitymai ir įvairūs reikalai. Redaguoja A. Kaulėnas. Kol kas spausdinamas rotatoriumi. Eina trečiuosius metus. Gerai redaguojamas.

LIETUVISKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisa!

AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS.

Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

BRUNO
kepyklos gaminiai
bėgla užkariauti Čikagos rinką, nes

Kas Valgo Bruno Duoną,
Visad Žydi Kaip Aguona

Bruno Macianskas
3339 Lituania Ave., Telef.: CLifside 4-6376

ditorijoje rengia linksmą vakaryną, kuriame gros pagarsėjęs Balio Pakšto orkestras.

Dan Kuraitis su žmona, žymūs Čikagos veikėjai, prekybininkai ir pagarsėję keliauninkai po platųjį pasaulį, žiemos atostogas praleisti išvyko į Arizoną ir vėliau į Kaliforniją.

A. L. Mokytojų S-ga, vasario 3 d. 3 val. po pietų Vyčių salėje šaukia metinį mokytojų susirinkimą, įvairia programa, valdybos rinkimai ir kt.

ČIKAGOS LIETUVIŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

Čikagos Lietuvių Taryba praneša, kad š. m. vasario mėn. 17 d., sekmadienį, Marijos aukštesniosios mokyklos patalpose rengiamas VASARIO 16 DIENOS minėjimas. Jo programa bus pranešta vėliau. Pradžia numatoma 1 val. 30 min. po pietų.

Visi lietuviai yra maloniai kviečiami tame minėjime dalyvauti. Organizacijos, turinčios savo vėliavas, prašomos minėjime su jomis dalyvauti. Jos yra prašomos iš anksto pasirūpinti vėliavų laikytuvais ir apie savo dalyvavimą pranešti Tarybai, būtent, jos įgaliotam nariui p. Vladui Vijeikiui telefonu Clifside 4-1122.

Lietuvos laisvinimo bylai vesti yra reikalinga nemaža lėšų. Ir todėl įmonės, organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie Vasario 16-tą dieną Čikagos Lietuvių Tarybai įteikdavo gausių aukų, yra prašomos ir šiais metais tai padaryti: aukoti per patį minėjimą, ar dar geriau aukas iš anksto siųsti CLT kasininko p. Antano Valonio adresu — 2201 West Cermak Road, Chicago 8, Ill. Aukotojų sąrašai bus paskelbti.

ČIKAGOS LIETUVIŲ TARYBA

AMERIKOS UŽSIENIEČIŲ (NEPILIEČIŲ) ŽINIAI

Amerikoje užsieniečiai ateinautį (sausio) mėn. 1957 m. turi pranešti Imigracijos įstaigai savo adresus. Nepranešę gali būti baudžiamas 200 dol. ar mėnesiu kalėjimo. Distrikto direktorius praneša, kad registracijos kortelės bus gaunamos Imigrartion Service įstaigoje, naujuose pašto rūmuose arba vietiniuose paštuose 1957 m. nuo sausio mėn. 1-mos dienos.

Ne mokslo patentai ir ne septyneriopi talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų.

Vaižgantas

Nekilnojamo turto pirkimo — pardavimo reikalais kreiptis: Alg. BUDRECKAS REALTY 4081 Archer Ave. (prie California Ave) Tel.: LAfayette 3-3384

Pavasarių, vasarių, sportinių, darbių ir išėginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBU IR BATŲ KRAUTUVĖ

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išat-mokėjimui be nuosimėčiu!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3145 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PROspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—9, tiksliai antrašienais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 8241 W. 60th PLACE
Tel.: RE 7-7968

Tel: ofiso AR 6-0161

rez. GR 2-8203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
Val: 1—3:30, 6—9 p.p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį;
11 val. ryto — 2 val. p.p. šeštadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

WESTCHESTER COMMUNITY CLINIC

Dr. VYTAUTAS DARGIS

Dr. RIMAS VIENUŽIS
Adr.: 1938 So. Mannheim Road
Telef.: Fillmore 5-2727.
24-rių valandos medicinos pagalbos.
Rentgenas, pilna klinikinė laboratorija.
E. K. G., P. M. R. ir t. t.
24-RIŲ VALANDŲ MEDICINOS PAGALBOS TARNYBA

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.
Jėgimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Seštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas: ofiso LAfate 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

JAUKIAI

VRALĖISI

VAKARA

CICERO UZEIGOJE LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ
Čia be gardžių gėrimų ir skanėdžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

649 West 119 St.
Sav. Juozas Bešonas
WA 8-2009 ir FR 6-6336.
Pristato į namus, taip pat būviams ir parengimams maiste ir mėsos gaminius.

